

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reș Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sörgőncím: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több. :: Egyszeri szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifája szerint. ::

XLVI. évfolyam, 80. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1931. április hó 9

A kormányválság áldozatai

Mindazok előtt, akik belpolitikai életünk szövevényes és változatos útjait állandó figyelemmel kísérték és kísérik, egyáltalán nem hat tulzásként annak megállapítása, hogy alig van állam az európai kontinensen, amelyben egy-egy kormányválság annyi megrázkódtatást okozott volna, mint itt. A kiélezett pártpolitikai ellentétek teremtették meg a helyzetnek azt a váltórendszerét, amely abban nyilatkozott meg, hogy amikor az egyik párt a másik párt után került uralomra, a legfőbb közhivatalok élére a saját embereit jgykezezték állítani, akiknek működése éppen a pártkonceptió és pártfegyelem garanciái mellett, biztosította a pártkormányok akaratának zökkenésnélküli keresztülvitelét. Így történt aztán hosszú éveken keresztül, hogy nálunk egy-egy kormányválság jelentőségében túlnőtt a politikai kérdés szokványos keretein és a gyakorlat által a kormány sorsával egzisztenciálisan összefüggő ezrek életbevágó kenyérválságává vált.

A helyzet ma sem változott és ez a váltórendszer súlyos csapásként nehezedik az országnak úgy gazdasági, mint egész közéletére. A köztisztviselőknek egy tekintélyes része nem végezhet állandó, nyugodt ütemű produktív munkát, mert állandóan ott lebeg tevékenysége felett a rezsiváltozás bénító lehetősége és remegnie kell ettől, mert a távozó miniszterekkel nekik is el kell hagyniuk helyeiket és ha a sors és a politika szerencsekereke úgy hozza magával, szinte máról-holnapra válnak kenyérelénné családjaikkal együtt.

Nekünk, erdélyieknek szokatlan állapot ez, mert hiszen ahhoz voltunk szokva, hogy egy politikai rendszerváltozás annyit jelent csupán, hogy a lelépő kormánnyal legfeljebb a kormány exponents képviselője távozik a vármegye éléről, a főispán, míg a köztisztviselők tömegei tovább folytathatják megkezdett munkáikat és nyugodt tevékenységük során, munkafeljesztésük produktív folyamatosságával biztosíthatják az államgépezet működésének rázkódás nélküli zavartalanosságát. A pártkormányok változásai során bekövetkezett nagyarányú politikai garnitúra-cserék azonban megtanítottak bennünket arra is, hogy nemcsak az államgépezet működését érinti károsan minden rendszerváltozás, de a rendszer maga is új, meg új melegágyát képezi a hivatali korrupciónak. Az a tudat, hogy máról-holnapra elveszíti vezetőállását, számos köztisztviselőt ösztönzött gyors vagyouharácsolásra, idejének minél célirányosabb kihasználására. Minden kétségen felülálló módon érzékeny károkat okoztak a nemzet vagyonában. Ugyanabból a szemszögből nevezhetjük nyilvánvaló kárnak a rezsiváltozásokat követő új választásokkal járó kiadásokat is, amelyeknek költségeit ugyancsak a közvagyon viseli és bizonyos, hogy az általuk felémésztett milliók után, érzékeny ür maradt az államháztartás kasszájában.

Kívánatos volna, hogy ez a kormányválság minél kevesebb megrázkódtatást hozzon az ország adminisztrációja számára. A személyi áldozatok vissza-visszatérő vértelen hekatombái nem szolgálják az államháztartás érdekeit, mert nyugodt építőmunkát nem végezhetnek azok a tisztviselők, akiket a politikai rendszerek efemer életére kényszerítenek sajátos viszonyaink. Minden építőmunka minőségét, tartósságát az építők öntudatos nyugodtsága garantálja az idők változásával szemben. Az államgépezet komplikált mechanizmusában minden köztisztviselő egy-egy egyformán fontos kerék, amelynek folyamatos és precíz működése biztosítja a nagy egész zavartalan munkamenetét.

Kormánylisták születtek a válság vajudásában

Titulescu deznált miniszterelnök átutazott Temesváron Bucuresti felé. Maniut péntekre várják haza. Politikától független prefektusok a megyék élén — Készül a pártközi megegyezés a koncentrációra

Vaida: Valamennyi pártnak respektálni kell a király akaratát

Bucurestiből jelentik: A tegnapi még minden vonalon ideges hangulat, amely belpolitikai életünket uralka, a mai napon mint-ha nyugodtabb légkörnek adott volna helyet. Tegnap még senki sem tudta, hogy Titulescu, a deznált miniszterelnök, miképpen fogja tudni áthidalni a politikai pártok között fennálló szakadékokat, ma azonban általában optimisztikussá változott a hangulat és szelében-hosszában beszélnek a fővárosban, hogy Titulescu kormányalakítása már csak azért is simán kerül a megvalósulás stádiumába, mert a király állott kiválasztott miniszterelnöke háta mögé és abban az esetben, ha akár milyen természetű akadály merülne fel, minden valószínűség szerint, Ófelsége maga veszi a kezébe a dolgok rendezésének ügyét, amire a legjobb eszköznek látszik a királyi szózat közzététele. Ófelsége a király felhívást intez ezek szerint az összes pártok vezetőihez, akiket, hivatkozással az ország érdekeire, felszólt az új kormányban való részvételre.

A bukott kormány, amelynek együttese — mint ismeretes — fővább viszi az ország ügyeit, mindaddig, míg az újonnan alakítandó kabinet át nem veszi a kormányzatot, tegnap este minisztertanácsot tartott és ez alkalommal a kabinet tagjai az egyes lemondott miniszterek jogkörének megállapításával foglalkoztak. A minisztertanács érdekesége volt, hogy a tanácskozáson részt vevők a legelősebben szembe fordultak Potarca földművelésügyi államtitkárral, akinek magatartásáról megállapították, hogy erősen túllépte az etika által szabott határokat. Arról, hogy mivel sértette meg az etika határait az államtitkár, bővebben nem esett szó.

A lemondott kormány gazdasági bizottsága is ülést tartott a tegnapi nap folyamán és egészen szokatlanul bőkezű gesztussal tették

nevezetessé ezt a nyilván utolsó ülésüket. Először is a gazdasági bizottság tiszteletreméltó elszántsággal hozzányult a cukorrépa árproblémájához, amelyet — mint ismeretes — a megboldogult kormány ereje feljében nem mert megrendszabályozni. A bizottság úgy döntött, hogy a cukorrépa vagononkénti árát 10.600 lejre emeli fel és kötelezi a cukorgyárakat, hogy az ideiglenesen megállapított 8000 lejen felüli, 2600 lej különbözetét az 1930-ik évre fizessék meg a termelőknek. Jóváhagyták a bánáti megyék szövetségének egyesülését. Az új közigazgatási törvény szerint ugyanis több megye bizonyos nagyobb közigazgatási egységbe tömörülhet és ez az egység közvetlenül a kormányzóságoknak van alárendelve. Arad, Bihar, Krasszószerény és Temes megyék mondták ki az első ily egyesülést.

Ugy látszik a gazdasági bizottság tagjai most már benne voltak a lendületben, mert a következő határozatuk úgy szólott, hogy ötvenmillió alapot létesítenek a munkanélküliek fölsegélyezésére, valamint azoknak a vidékeknek támogatására, amelyeknek lakosságát a gabona árának zuhanása leginkább sújtotta.

És mialatt az egykori kormány további intézkedik a fővárosban, az alatt a vidéken több helyütt zavargások voltak. A Dragasani melletti Voicesti községben állítólag liberális vezérek harminc kortesükkel bevonultak az előjáróságra, ahol terrorizáltak a titkárt és a telefonkezelőket és szétrombolták a hutorokat. Ezután elcsapták a község primáriát, akiknek a helyére egyik liberális korifeust választották meg. Az izgalmas események során a község törvényes biráját súlyosan bántalmazták. A zendülésszerű incidens ügyében megindult a vizsgálat.

Titulescu erélyes kézzel ragadja meg a hatalom gyeplőit

Belgrádból jelentik: Titulescu deznált miniszterelnök tegnap este hazafelé térése után megérkezett a szerb fővárosba, ahol Marinkovics jugoszláv külügyminiszter egy megbízottja üdvözölte. Titulescu csakhamar folytatta útját. Titulescut Budapesten is várták. A lapok tudósítói megrohanták a román követ séget, mert az a hír terjedt el, hogy Titulescu Budapestet is érinteni fogja. Csakhamar kiderült azonban, hogy Titulescu a Simplonnal siet Bucurestibe, amely elkerüli a magyar fővárost. A deznált miniszterelnök ma délután 5 óra 7 perckor átutazott Temesváron.

Londonból jelentik: Párisból jelentik: a Daily Telegraphnak, hogy Titulescu elutazása előtt kijelentette, hogy akár támogatják őt a pártok, akár nem, meg fogja alakítani a kormányt. Abban az esetben, ha a pártok egyrésze megtagadja a kormányban való részvételt, úgy Titulescu kérni fogja az uralkodótól a belügyi tárcát is, hogy személyes ellenőrzés mellett levezesse az új választásokat. Titulescu kijelentette azt is, hogy ebben a kérdésben megegyezett Maniu Gyulával.

Elkészültek már az új kormánylista-kombinációk

A liberális Natunea a következő érdekes kombinációkat közli:

Az új kormány megalakítása igen komoly megfontolást igénylő probléma. Egy elhibázott lépés végzetes lehet. Megbízható értesülés szerint a király a következő megoldásokat veszi szemügyre:

1. Széles koncentrációs kormány, melyben Titulescu vezetésével az összes pártok részt vesznek.

2. Ha egy ilyen széleskörű koncentrációt

nem lehet összehozni, akkor Titulescu a kisebb pártokból egy szűkebb koncentrációt fog megkísérelni.

3. Ha azonban ez sem megy, akkor bizonyos személyiségekből alakítanak kormányt, akik egyben kibontanak a nemzeti egység pártjának zászlaját is, tehát egy új pártot alakítanak. Ez esetben Titulescu ennek az új pártnak az élén vonul a választásokba.

A legkényesebb kérdés a parlament feloszlatása. Maniu határozottan ellenzi ezt a

Egy darab téglá a Magyar Házhoz

Nézzétek, mily élénk és magas színvonalu élet pezseg a mi Magyar Otthonunkban. Bizony nem is tudtuk, hogy ily hatalmas, lelkes magyar ifjusága van Arad városának. Az egyik teremben szép lányok, derék ifjak szervezkednek a szórakoztató előadásokra, máshelyütt ártatlan, szívet vidító és elmét erősítő szórakozásokat üznek. Időnként kiválóságaink tartanak tanulságos és oktató felolvasásokat. Halljátok csak, hogy zeng a hazafias szavalat, csendül a zene, hangzanak a dallamos melódiák és érezétek meg hatottsággal, mily derült kedély és magasztos hangulat uralkodik mindenfelé. A magyar kultúra és nemes élvezetek vágya egyesíti ifjainkat és mindezeknek szilárd alapja a tántoríthatatlan fajszeretet, mellyel óviák, őrzik, fenntartják és fejlesztik magyarságunkat.

Most arról van szó, hogy az aradi magyarság állandó otthonot találjon és házat szerezzen.

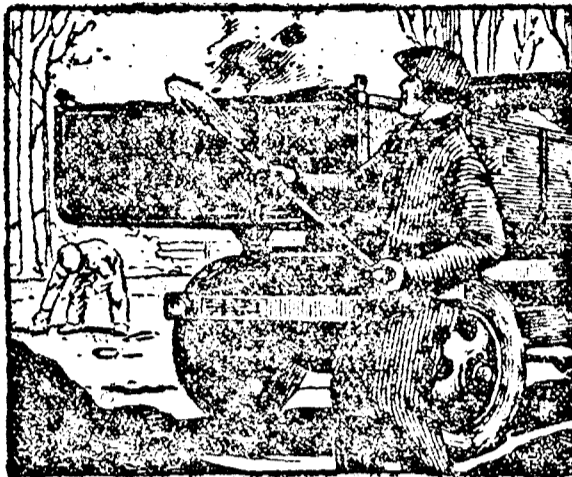
Kell-e ez a Magyar Ház? Szükség van-e arra, hogy érette áldozatokat hozzunk. hiszen az eszme nincs helyhez kötve és a meggyőződéseknek és elhatározásoknak kimeríthetetlen forrása a szívből és elméből fakad. De hát akkor miért vannak a templomok, hiszen a hívő igénytelen lakásában is felfohászkothatik Istenéhez? Miért vannak a szertartások, hiszen ezektől független a legiőbb Lénybe vetett hit és szeretet? És mégis nem létezett vallás, mely nem emelt volna templomokat és dogmákban vagy előírásokban ne szabályozta volna az istentisztelet gyakorlatát.

Ámde a létesítendő Magyar Háznak jelentősége nemesak abban van, hogy összetartozásunknak külső képét adja meg, hanem legiőbbképpen abban, hogy egyesítse mindazokat s mindent, ami ebben a városban magyar. Teret és módot kell adni buzgó ifjuságunknak, hogy jó kedvvel és szívbéli örömmel keresse fel a helyet, ahol magyar művelődést, lelkesedést, buzditást talál. Vezetőségünknek pedig meg kell szerezni azt a kényelem-standardot, mely mellett zavartalan, nyugodt bölcseséggel intézhesse a magyarság ügyeit.

De minden magasztos eszme áldozatokat kíván mindazoktól, kik annak hívei és diadaláért lelkesednek. A vallási és nemzeti eszméknek mindig voltak vértanúi és a martíromság volt minden időben a propagandának leghathatósabb eszköze. Most nincsen szükség vértanukra. Sokkal kisebb az áldozat, melyet meghozni tartozunk, hogy házuk és otthonunk legyen: pénzzel kell segíteni mindnyájunknak a nagyszerű vállalkozást. Lépienek elő a vagyonosok adományaikkal, de a legszegényebb is járuljon hozzá fillérjeivel, hogy legalább a fenséges épület egy téglája legyen az ő áldozatkészségének eredménye. Megindul a gyűjtés és magyarsága ellen büntet követ el az, aki a lelkes megmozdulásból kishitűen vagy szűkkeblűen kivonja magát.

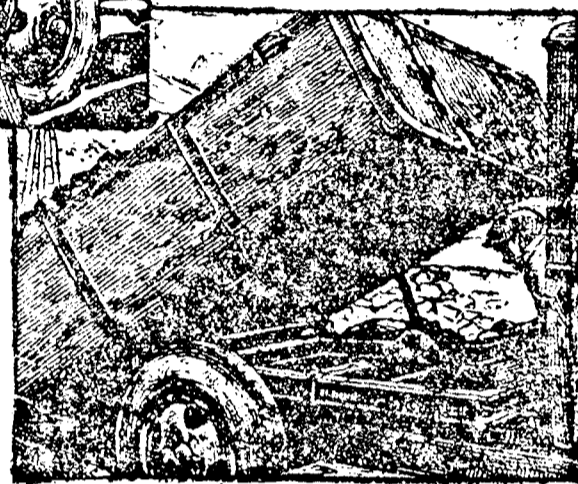
Nagy Sándor dr.

Hosszu, szilárd alváz - erőteljes hathengeres motórral

Szilárd, hosszú alváz nagyobb terhelési képességet, gazdaságosabb szállítást jelent, ha a motór megfelelően erős, hogy előre vigye.

Ilyen szekrény könnyen felszerelhető a 3.99 méteres Chevrolet alvázra és a hathengeres motór előre viszi a teherkocsit, teljes terheléssel, bárminő uton - amellet elegendő tartáskereső is rendelkezésre áll még.

EZ az egyszerű igazság magyarázza meg a új Chevrolet teherkocsi népszerűségét. Mert ez a teherkocsi többet nyújt egy hosszú alváznál — hathengeres motórt ad, amely elegendően erős, hogy a 2500 kilogrammal terhelt 3.99 m. hosszú alvázat előre vigye.

Ime néhány jellemző tulajdonság, amely a Chevrolet kiválóságát bizonyítja:

1. — A megerősített hátsó tengely növeli a szilárdságot és a teherkocsi hordképességét.
2. — A megerősített keret a Chevrolet teherkocsit szilárdabbá és befogadóképességét nagyobbá teszi.

3. Három alvázhossz: 2.77, 3.33 és 3.99 m., mindenféle karosszéria felszerelését lehetővé teszi.

4. — Új, erősebb fékek. Ezen erős belső expanziós fékek még a hordképessége határáig megrakott Chevrolet teherkocsit is néhány pillanat alatt lefékezik.

Keresse fel a Chevrolet biztonyost és vizsgálja meg az Ön céljainak legjobban megfelelő karosszériatípust.

ÚJ CHEVROLET TEHERKOCSI

Titokzatos tragédia történt Forster Mária bárónéval a szobi kastély parkjában

Revolvergolyó furódott a hasfalon át testébe — Ki lötte ki az eltévedt golyót? Báró Bornemissza István és Teleki Marica grófnő között roskadt össze életveszélyes sebével az előkelő magnásasszony, aki belehalt sebébe

Bornemissza István báró vallomástételre jelentkezik

Budapestről jelentik: Husvét hétiőjén rejtélyes szerencsétlenség történt Forster Jenő báró, a nemzetközi hálókocsi társaság magyarországi igazgatójának szobi kastélyában. Forster Mária báróné egy társasággal célba lött és revolvere véletlenül elsült, a golyó a hasfalon át a bordák közé furódott és a bárónő életveszélyes állapotban került a kórházba.

A szobi csendőrség jelentése szerint ez ügyben szenzációs fordulat történt mert a

nyomozás során kiderült, hogy a baleset idejében a bárónő mellett gróf Teleki Marica és báró Bornemissza István állottak. Az eltévedt golyót a jelentések szerint nem Forster bárónő, hanem báró Bornemissza lötte ki. A báró ma Budapestre érkezett és vallomástételre fog jelentkezni a rendőrségen.

Az éjjeli órákban Forster bárónő a sebesülése következtében fellépett vérmérgezés miatt kiszenvedett.

Angol—német közeledés

jöött létre a német-osztrák vámuniót követő diplomáciai tárgyalásokon

Londonból jelentik: A Reuter-iroda értesülése szerint, Brünnig német kancellár és Curtius német külügyminiszter június 5-én érkeznek Angliába. A kancellár és a külügyminiszter június 9-ig fognak Londonban tartózkodni és ez alkalommal barátságos megbeszélést fognak tartani a vezető angol személyiségekkel, a két országot érintő kérdésekről. A német államférfiakat az uralkodó is kihallgatáson fogadja és MacDonald, Lloyd George, valamint Baldwin is meghallgatják a német előterjesztéseket.

A világlapok óriási jelentőséget tulajdonítanak az angol-német barátkozás eme legújabb, váratlan jelének.

Kiváló
ujdonságok
KERPEL könyvtárában.
Havi díj 40 Lej
A könyvek újak és tiszták.

Bécsben elfogták Steinherz gyilkosát

Az áldozat meggyilkoltatta magát, csak hogy pénzt juttathasson életbiztosításai révén a családjának, — vallja a modern bérnyilkos. — Elfogták Fischl kommunista lakótársát is
Egyelőre háromévi fegyházra jósolnak Fischlnek a jogászai körök

Budapestről jelentik: Ma reggel a bécsi rendőrség értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a körözött Fischl Frigyes kárpitossagát, akit a ceglédi kalapácsos gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak, a Leopoldstadt egyik lebujiában a bécsi rendőrségnek sikerült elfognia. A gyilkos elfogatásáról szóló értesítés vétele után a budapesti főkapitányság azonnal telefon-összeköttetést keresett a bécsi központi rendőrséggel és sikerült elintéznie, hogy Fischl Frigyest, Steinherz Rudolf gyilkosát, telefonon keresztül hallgathassa ki.

Fischl Frigyes mindjárt az első pillanatban bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el. A gyilkos kárpitossagát vallomásában elmondotta, hogy a gyilkosságot egyenesen Steinherz Rudolf kérésére hajtotta végre. Vallomása szerint a kereskedővel egy olyan megállapodása volt, hogyha a gyilkosságot végrehajtja, úgy ötezer dollárt kap, amelyet egy megbeszélte bécsi helyen vehet föl. Ő előlegképpen 35 pengőt és egy aranyórát kapott Steinherztől, ezenkívül a kereskedő egy zsebkendőt is adott neki és azt mondotta, hogyha kiabálni találja a tett elkövetése közben, úgy azzal a zsebkendővel tömje be a száját.

A gyilkos, mint azt már előzőleg is megállapították, a szállodában, amelyben a kérdéses éjszakán Steinherz is tartózkodott, Kovács Ferenc álnévet mondott be. A szállodából, miután az éjszaka folyamán eltávozott a meggyilkolt kereskedővel együtt felszállott a ceglédi vonatra s a gyilkosságot a Inár ismert körülmények között követte el.

Teljesen lerongyolódva boryongott Bécsben a gyilkos

A bécsi rendőrség közlése szerint Fischl Frigyes vasárnap reggel érkezett a bécsi pályaudvarra. Ruhája teljesen le volt rongyolva és ő is nagyon megviseltnek látszott. Az állomási rendőrséghez igazolásra szólította fel a gyanus külsejű embert és mivel nem tudta magát kellőképpen igazolni, Neubauer rendőrtanácsos elé kísérték. A rendőrtanácsos Fischltől elsősorban utlevelét kérte. Fischl azonban születési bizonyítványán kívül semmiféle igazoló írást nem tudott felmutatni. Elmondotta a rendőrtanácsosnak, hogy Magyarországon egy kommunista társaságnak volt a tagja, azonban március 23-án észrevette, hogy a rendőrség figyelme és ezért, hogy ne tartóztathassák le, kénytelen volt Budapestre, onnan pedig Sopronba menni, amely utat, mivel nem volt pénze, gyalog tette meg. Innen pedig egyenesen Bécsbe utazott. A vallomás után Neubauer rendőrtanácsos közölte Fischl Frigyessel, hogy tiltott határátlépés miatt két napi elzárásra ítéli és a büntetés letelte után visszatoloncoltatja Magyarországra. Ekkor Fischl láthatólag megijedt és arra kérte a rendőrtanácsost,

hogy ne Magyarországra, hanem inkább Szovjetországra toloncoltassa. A körözölevél még a büntetés letelte előtt érkezett meg a bécsi rendőrséghez és így Fischl Frigyest továbbra is a bécsi rendőrségen tartották.

A kalapácsos gyilkos a budapesti rendőrségnek telefonon adott vallomásában elmondotta, hogy egyáltalán nem érzi magát bűnösnek, mert tettét Steinherz Rudolf kérésére követte el. A főkapitányságon egyébként már megállapították, hogy Fischl Frigyes bünyűjében a büntető törvénykönyv 282. szakasza alkalmazandó, amely szerint hasonló bünyűjében három évig terjedhető fegyházbüntetést kaphat a gyilkos. A kiadatási eljárás befejezte után a budapesti főkapitányság biztosítási család elkövetésének bűnrészessége miatt is eljárást indít a kalapácsos gyilkos ellen. A gyilkos leadott vallomása egyébként teljesen valószínűnek látszik és ezt főleg az a körülmény támasztja alá, hogy a meggyilkolt Steinherz Rudolf kihallgatása alkalmával

Elfogták a kalapácsos gyilkos kommunista lakótársát is

Gyöngyösről jelentik: Gyujert László gyöngyösi rendőrkapitány ma este telefonon jelentette a budapesti főkapitányságnak, hogy Gyöngyöshalapon elfogták Olajos Mihályt, a Bécsben elfogott gyilkos lakótársát. Olajos

egyikben teljesen téves személyleírást adott támadójáról. A budapesti rendőrség megtette a szükséges lépéseket a gyilkos kiadatására.

Előkerültek a biztosítási kötvények

Kecskeméten ma délután félháromkor egy detektiv-különítmény szállt ki Steinherz lakására és miután felesége, vagyoni állapotáról nem tudott pontos beszámolót adni, házkutatást tartottak. A házkutatás alkalmával több élet- és balesetbiztosítási kötvény került napfényre, melyek közül az egyik három ezer cseh korona, a másik pedig ötszázezer schilling névértékű. Előkerült egy betétkönyv is, mely hétezer pengő betétről szól. Azonkívül megtalálták Steinherz ékszerdobozát is, melyben aranyórát és három aranyláncot találtak. A házkutatásról jegyzőkönyvet vettek, amit azonban Steinherz felesége nem akart aláírni. Azt mondta, hogy ünnepe van és vallása tiltja, hogy az ünnep alatt írással foglalkozzék.

A detektívek munkája még nagyban folyt, amikor egy budapesti detektiv érkezett Kecskemétre, aki egy kabátot hozott magával. A kabátban egy ószeres ráismert arra a ruhadarabra, amelyet a gyilkosság napján egy fiatalember vett tőle. A fiatalemberről adott személyleírás teljesen megegyezik Fischl Frigyessel s így a ráirányult gyanu ismét megerősödött.

munkát keresett Halapon. A rendőrség nyomban megkezdte kihallgatását. Olajos kijelentette, hogy a gyilkossághoz semmi köze nincsen. Fischl neki csak lakótársa volt és az egész ügyről semmit sem tud.

Egy magyar léghajót Csehszlovákia fölé sodort a vihar

Két órnagy volt a léggömb többnapos utasa — Letartóztatták, majd szabadon bocsátották őket

Bünyűből jelentik: Az Ungarisch-Brod melletti Velehradi község határában egy léggömb szállt le, amelyben két, az éhségtől kimerült férfi volt. Értesítették a velehradi csendőrséget, amely a léghajó utasait bekérte és az igazoltatás során megállapították, hogy mindkettő magyar állampolgár és budapesti lakos. A léggömb egyik utasa Poppe Cornél órnagy, a Magyar Aere-klub alelnöke, a másik Pala András, tartalékos órnagy, a Pesti Takarékos igazgatója.

Mindkettőjüket erős csendőri fedezet alatt beszállították az ungarisch-brodi ügyészre és a brünni katonai hatóságok szakértőket küldtek ki a ballon megvizsgálására.

A letartóztatott katonatisztek az ügyészségen azt vallották, hogy csütörtökön szálltak fel Budapesten, hogy a holdfogvathozást megfigyeljék. Közben egy hirtelen jött szélrohamban a ballon köteleit eltépte és a léggömböt magával ragadta. Átrepülték a Kárpátokat, ahol, hogy a fák koronái a kosarat le ne tép-

jék, kénytelenek voltak minden ballasztot kidobni. Közben az éhség gyötörte őket és mivel a gáz még napokig eltartott volna, zsebkéssel lyukat hasítottak a ballonon és csak így tudtak leereszkedni. Semmi olyat nem találtak náluk, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy kémkedési szándékkal repültek el a köztársaság fölött.

A léghajó kosarában csupán egy magasságmérőt találtak. A szakértők is bebonyolították a tisztek vallomását és mellettük bizonyított az is, hogy a léghajó kosarán fagyvakat találtak, melyeket akkor sodortak le, amikor a Kárpátok fölött repültek át olyan akacsomány, hogy a fagyvak Poppe órnagyot meg is sebesítették.

A katonai parancsnokság mindkettőjüket szabadlábba helyezte és megengedték nekik, hogy hazautazzanak. A léggömböt az ünnepeken keresztül katonaság őrizte és miután a gázt kiengették belőle, postán küldték el a magyar Aero-klub címére.

Karlsbadi só helyett heresót adott asszonyának a cselédleány

Székesfehérvárról jelentik: A fehérmezei Kápolnásnyék községet nagy izgalomban tartja özvegy Stökl Károlyné 60 éves magánzónó hirtelen halála. Stöklné nemrégiben 10.000 dollárra biztosította be magát.

Az asszony cselédleánya húsvét előtt megjelent a kápolnásnyéki gyógyszerárban és ott heresót vett. A gyógyszerész még meg is kérdezte, hogy mire kell a heresó, mire a leány kijelentette, hogy nagymosás lesz és a rozsdás ruhát ezzel akarja kimosni.

Húsvét vasárnapján Stöklné karlsbadi sót kért a leánytól. A leány állítólag tévedésből karlsbadi só helyett heresót adott az asszonynak, úgy, hogy a szerencsétlen nő néhány perc alatt meghalt.

A csendőrség erélyesen nyomoz a titokzatos haláleset ügyében.

Balassa Géza dr. levélben bejelentette, hogy hazajön Aradra és kielégíti hitelezőit

A vegyész mérnök, aki több százezer lejjel tartozik aradi hitelezőinek, levelében azt írja, hogy pénzért ment Budapestre

Néhány hónappal ezelőtt nagy szenzációja volt Aradnak Balassa Géza dr. ismert aradi vegyész mérnök hirtelen elutazása, amellyel kapcsolatban az a hír tartotta magát, hogy a vegyész mérnök többszázezer lej adósság hátrahagyásával megszökött Aradról. A hitelezők kérésére zár alá is helyezték Balassa dr. íttmaradt áruit, sőt bünyűvádi feljelentést is adtak be ellene az aradi ügyészségen. A bünyűvádi eljárás még mindig folyik és jelenleg Ludosan vizsgálóbíró előtt fekszenek az ügy aktái.

Ma érdekes levél érkezett Balassa dr. egyik aradi barátjához a Budapesten tartózkodó vegyész mérnöktől. A mérnök elpanaszolja, hogy hajszá-

ldozata lett és kijelenti levelében, miszerint a közeljövőben, talán már a jövő hónapban Aradra jön, hogy elintézetlen ügyeit rendezze. Balassa dr. határozottan kijelenti, hogy nem állott soha szándékában megszökni Aradról, csupán azért utazott Budapestre, hogy a hitelezői kielégítésre megfelelő összeget szerezzon.

Visszaérkezésem valószínűleg kellemetlenül fogja érinteni azokat, akiknek érdekük volt engem eltávolítani Aradról és hasonló kellemetlen meglepetés lesz számukra, hogy összes adósságaimat kifizetem — jelenti be a levél.

Az érdekeltek körében várakozással tekintenek most Balassa Géza dr. beavizált érkezése elé.

EGY ROSSZ IDŐMÉRŐ MIATT elmaradt a tati egykilométeres nemzetközi autó-verseny

Miklós herceg az elmaradt verseny után fényesen sikerült teát adott a budapesti román követségen — Bécsen át Franciaországba indul csütörtökön a Concours d'Elegance aranyászlójával a díjnyertes herceg, akiről egyöntetű melegséggel írnak a magyarországi lapok

Könnyen végzettsé váló balesetet gátolt meg a herceg hidegvére

Budapestről jelentik: A sportvilág nagy érdeklődéssel nézett a nemzetközi autóverseny programjában mára kitűzött tati verseny elé. A verseny azonban elmaradt, mert elromlott az időmérő. Intézkedtek, hogy Budapestről más időmérőt küldjenek és amikor az megérkezett, kitűnt, hogy az is hasznavehetetlen. Végül a zsűri megállapította, hogy a versenyt bizonytalan időre el kell halasztani. A próbaverseny alkalmazásával néhány autó rossz kormányzás folytán csaknem beleszaladt a nézőközönségbe. Az elmaradt verseny helyszínén megjelent Miklós román herceg, József királyi herceg, a budapesti francia és román követ és még kétszáz főnyi közönség.

Miklós herceg a Concours d'Elegance középpontjában

A budapesti napisajtó legelőkelőbb orgánái különben egyöntetűen megállapítják, hogy az idei Concours d'Elegance legérdekesebb résztvevője Duesenberg-autóján Miklós román királyi herceg volt. Ő maga ült a kormánykerék mellett sötét ruhában, kemény fekete kalapban, kezein világos szarvasbőrkezttyűvel. Érdekes, hogy annak ellenére, hogy a szabályzat értelmében minden autóban hölgynek is kellett ülnie, Miklós herceg mellett csupán sofőrje foglalt helyet. Nagy biztonsággal manővrozott be a kocsija számára kijelölt helyre. Rögtön látszik, hogy jó vezető. — állapítják meg a budapesti lapok. Egyszerre minden figyelem középpontjába került. Kocsija köré sereglének a concours résztvevői és elkezdnek kattogni a fényképezőgépek. A herceg kiszáll kocsijából és még egyszer végignézi rajta. Világoskék, csillogó ezüsttel szegélyezett, hatalmas nagyságu, mégis könnyed vonalú remekmű. De a herceg nemcsak a külszínnel akar tisztában lenni. Felemeli a motorház tetőjét és belül is átvizsgálja mindent. A Duesenberg motorja olyan valami, amihez hasonlót csak hajók gépházában szoktunk látni, olyan szokatlan nagyságu. És belül is minden csillog a krómzártnál. Ennek a gépnek a megtervezője, a híres amerikai autóversenyző ugyancsak nem takarékoskodott semmivel. A karosszériába fektetett pénzösszegnek természetesen nincsen határa. Mikor azután látta a herceg, hogy a saját kocsiján minden rendben van, elindult egy kis körutra Petrovics Vidor társaságában, hogy megszemlélje ellenfeleit. Szakértelemmel, sőt itt-ott lelkesedéssel nézte végig az egymás mellé felsorakozott remekműveket. Némelyek előtt hosszú percekig időzött. Legtovább szemlélgette azonban Wolffner László Steyr-kocsiját, amelyik még nem is olyan régen a tati betonpályán rekordot állított fel. Ugyanott, ahol szerdán délelőtt a herceg is kipróbálta autójának sebességét, de csak versenyen kívül, mivel a versenyt bizonytalan időre halasztották el.

Five o'clock tea — a budapesti román követségen

Miklós herceg megbízásából Grigorea román követ ma öt órai teát adott a román követség Hornyánszky-uccai palotájában. Megjelent a Budapesten tartózkodó diplomáciai testület teljes számban és rajtuk kívül számos politikai előkelőség. Így gróf Károlyi Gyula külügyminiszter és neje, Szcitovszky Béla belügyminiszter és neje, Wekerle Sándor pénzügyminiszter és neje, Valkó Lajos volt külügyminiszter és neje, Wlassits Gyula és neje, Almásy László, a képviselőház elnöke és neje, Prónay György államtitkár, bárciházi Bárczy István államtitkár, Márffy-Manuano Részó és Nickl Aliréd meghatalmazott miniszter,

dr. Egry Aurél, gróf Csáky István a külügyminisztérium sajtóosztályának főnöke, gróf Török Sándor és még számosan. A vendégeket Grigorea követ miatta be Miklós hercegnek, aki a program szerint csütörtökön délután autóján Bécsen át Franciaországba utazik.

Budapesten tartózkodó Miklós román királyi herceg tiszteletére gróf Károlyi Gyula magyar külügyminiszter a Nemzeti Kaszinóban fényes estélyt rendezett. Az estélyre hivatalos volt a budapesti román követség tisztikara, Manolescu ezredes szárnysegéd, a magyar diplomáciai kar reprezentánsai és a budapesti előkelő társaság kiválóságai. Ott volt gróf Károlyi Gyuláné, gróf Khuen-Héderváry és neje, Bárczy István államtitkár és neje és sok más társadalmi előkelőség. A királyi her-

Miklós herceg ügyessége elhárítja a katasztrófát

A késő éjjeli budapesti jelentéseink részletesen beszámolnak arról, mi történt az elmaradt tati versenyen. Ezek szerint a negyvenyolc és ötven kilométeres távolságjelzőknél rendőri kordon állotta el az utat. A negyvenkilences kilométert jelző oszlopnál fedett tribün állott, amelyen a magyar előkelőségek foglaltak helyet, József főherceggel az élükön. Délelőtt tíz órakor kezdődött volna a verseny. Ezt megelőzőleg a zsűri próbastartót rendezett, amelyen szinte szerencsétlenség történt, Miklós királyi herceg, akinek a szépségversenyen pályadíjat nyert kocsija megsérült és Steyr-kocsiján indult a próbastartó,

Rövidesen bíróság elé kerülnek a leleplezett Óriási érdeklődés előzi meg a monstre- bucuresti-i szovjet-kémszervezet kémkedési per bucuresti-i tárgyalását — 65 vádlott kerül a vádlottak padjára magasrangu vádlottjai

— „A zöld határ“ lovagjai — Ujabb kémeket loptak le Constantaban

Bucurestiből jelentik: Nagy érdeklődés előzi meg a múlt év októberében leleplezett hatalmas szovjet-kémszervezet bünperének tárgyalását. A tárgyalást — mint megírtuk — április 26-ára tűzték ki és a pernek 65 vádlottja van. Első helyen áll a vádlottak névsorában Verzariu Grigore őrnagy, aki a kémszervezet bécsi központjával állott összeköttetésben és a ki szolgálataiért huszezer lej havi fizetést kapott. Verzariu őrnagy, a vádirat szerint, száz ezer lejért el akarta adni a hadsereg siffre-kulcsát. Második helyen áll Solomon Pál, aki a romániai információs iroda főnöke volt. A vádiratból kiderül, hogy a kémszervezet egyik tagja Koscher András szőnyegkereskedő virágvázában és a könyvek borító fedelében rejtve szállította Bécsbe a titkos iratokat. Az ismert vádlottakon kívül szerepel még egy Averbuch nevű bacani katona, aki végzett mérnök és mű-

Hordárok álöltözetében kémkedtek a leleplezett szovjet-ágensek

Constantából jelentik: Az itteni szigorú ellenőrzés ellenére a szovjet-kémszervezetet leleplezték. Tegnap este letartóztatták három embert, névszerint: a Stefan-testvéreket, valamint Ivanov György cetatea-albai lakosokat, kiknek különböző tervrajzokat és aklákat találtak. A letartóztatott kémek bevallották, hogy a náluk talált iratokat Oroszországba akarták küldeni.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1931. május 9-18.

Nyugat és Kelet árucseréjének hatalmas piaca. A magyar termelői erő és munka nagy bemutatója.

200 gyáripari szakma, a mezőgazdasági exportáru és a kézműipar termékeinek felvonulásával. Nemzetközi pavillonok a külföldi ipar számára.

50%-os utazási kedvezmény

Romániában a visszautazásnál, Magyarországon ugyaz oda-, mint a visszautazásnál.

Vizummentes határátlépés.

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható: Budapest: a vásártudósok, V. Akadémia-utca 8. Aradon: A. E. Agenciatársulat: Bona Dacia, Str. Regina Maria 8. a Wagon Értéktároló, Bulev. Regina Maria (Göteborg). Lizenkiút Nagy S. Románia: összes nagyobb városban, ahol a két utazási iroda (Bécs, Győr, Pécs, Sopron, Debrecen) képviselői működnek.

ceg ottartózkodása alatt felvetődött Budapesten a román-magyar együttműködés kérdése és az a nézet terjedt el, hogy az kölcsönös jóakaratú megvalósítható lesz az idők folyamán.

Miklós királyi herceg budapesti látogatásával kapcsolatosan a Dreptatea azt írja, hogy Magyarország sokkal melegebben fogadta a királyi herceget, mint ahogyan azt a nemzetközi szokások megszabják. Magyarország és Románia jövőbeli viszonyának kialakulásában ez a most kialakult hangulatot figyelmen kívül hagyni nem lehet.

az egyik kanyarodónál, ahol 150 kilométeres sebességgel haladt, majdnem beleszaladt abba a tömegbe, ahol éppen József főherceg is állott. Miklós királyi herceg rutinirózott ügyességének és teljes lélekjelemlétének volt köszönhető, hogy semmiféle komolyabb baj nem történt.

Miklós királyi herceg budapesti látogatásával kapcsolatosan a Dreptatea azt írja, hogy Magyarország sokkal melegebben fogadta a királyi herceget, mint ahogyan azt a nemzetközi szokások megszabják. Magyarország és Románia jövőbeli viszonyának kialakulásában ez a most kialakult hangulatot figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Rövidesen bíróság elé kerülnek a leleplezett Óriási érdeklődés előzi meg a monstre- bucuresti-i szovjet-kémszervezet kémkedési per bucuresti-i tárgyalását — 65 vádlott kerül a vádlottak padjára magasrangu vádlottjai

— „A zöld határ“ lovagjai — Ujabb kémeket loptak le Constantaban

ködése során habkereskedőként járta be az országot. A másik mérnök Weber viszont szőnyegkereskedőként utaztatott.

A vallomásokból megállapítja a vádirat, hogy a besszarabiai határon egy időben lehetetlen volt a futároknak átjutni. Ekkor egy új átkelőpontot találtak a csehszlovák határon levő Craciunesti községnél és a levelezésben ez az átkelőpont „A zöld határ“ néven szerepelt.

Egész sereg köztisztviselő szerepel ebben a nagyszabású bünperben. A hadügyminisztérium hivatalos fotográfusa Hruza Ferenc szintén egyik vádlottja a kémkedési pernek. Dobrescu István, a külügyminisztérium irodafőnöke szintén nagy szolgálatokat tett a szovjetkémiszervezetnek, miután külügyminiszteri pecsétet látta el a futárok utilevel.

Az első csoportba tartozó elsőrendű vádlottakon kívül még két csoportja van a pernek: az egyik Aradi Victor, a másik Calis József vezetésével. A per tárgyalása előreláthatólag hetekig fog eltartani.

Elmondották, hogy horvári szolgálót vállaltak a constantai kikötőben, hogy az ott történi eseményeket figyelemmel kísérhessék és bevallották, miszerint a kémszervezetük az egész országra kiterjed. A nyomozás erélyes tempóban folyik és hamarosan szenzációs fejlemények várhatók.

A koncentráció jegyében közelednek egymáshoz a pártok

Averescu marsall és pártja a jelek szerint szinte egész bizonyosra veszi, hogy jelentős szerepet fog játszani a koncentrációs kabinet megalakulásánál. A marsall ugylátszik szinte feltételek nélkül hajlandó elfogadni az előjövő kormány valamelyik tárcáját, esetleg tárcáit. Averescu egyébként szinte szakadatlan folytatja tanácskozásait vezérkarával és főleg Goga Octaviannal, akivel részletesen tárgyalja meg a belpolitika eseményeit.

A liberálispart központi végrehajtó-bizottsága szintén ülést tartott Anghelescu dr. lakásán és az értekezlet után a párt vezetői kapcsolatot kerestek a nemzeti-parasztpárt Bucurestiben tartózkodó vezérkarával. A szociáldemokratapárt végrehajtó bizottsága ugyancsak ülést tartott és ez alkalommal a „becsületes koncentráció” elve mellett szállottak sikra a párt vezetői. Végre Maniu is hirt adott magáról. Most már egészen bizonyos, hogy a nemzeti-parasztpárt vezére pénteken délután öt órakor indul Bucuresti felé, ahova este 10 órakor érkezik meg. Kolozsvárott egyébként Vaida-Voevod Sándor fog csatlakozni a nemzeti-parasztpárt elnökéhez, aki vele együtt folytatja útját Bucuresti felé.

A fővárosi sajtó egy részének értesülése szerint a liberálispartban kitört az egyenlenség, mert a párt úgynevezett „bratianista” elemei éles akciót indítottak Duca politikája ellen. Érdekes, hogy a hirt a nemzeti-parasztpárti beállítottságú lapok cáfolják a leghevesebben. A Curentul értesülése szerint a koncentrációs

kormány tervének esélyei váratlanul megnöttek. A nemzeti-parasztpárt, a liberálisok és az averescánusok között a jelenlegi parlamenttel kapcsolatos ellentétek — írja a lap. — mintha lecsiszolódtak volna. Ismeretes ugyanis, hogy a liberálisok és az averescánusok a koncentrációban való részvételük első feltételeként a jelenlegi parlament feloszlását szabták meg, míg a nemzeti-parasztpárt minden áron meg akarta tartani a maga parlamentjét. Most azután mind a két részről engedékenyebb hurokat pengetnek, amennyiben a nemzeti-parasztpárt vezetői oda nyilatkoztak, hogy a jelenlegi parlament csak ideiglenes jelleggel maradna együtt, hogy Titulescunak kormányzása első idejében az alkotmányos segítséget megadja. Ezek szerint a mostani parlament életét még három-négy hónappal hosszabbítanák meg. Ez a terv már a liberálisok és az averescánusok részéről se talál olyan merev ellenzést, amely a tárgyalások sikerét reménytelenné tenné.

Amikor azonban a három nagy párt között már-már megegyezés jönne létre, a nemzeti-parasztpártban bizonyos idegesség és minden esetre figyelemreméltó mozgolódás vette kezdetét. A parasztpárti vezető politikusok tegnap hosszas megbeszéléseket folytattak, a tárgyalások eredménye azonban nem került nyilvánosságra. Egyébként a nemzeti-parasztpárt hangulatára mi sem jellemzőbb, mint a Pátriában megjelent és a napi helyzettel foglalkozó cikk befejező mondata, amely a következőképpen hangzik: „A gárda harcol, ha kell meghal, de nem kapitulál!”

— A lippai dalárda elnökének jubileuma. Meleg ünnepségekben részesítette Lippa társadalma Nägele Antal gyógyszerészt, a Lippai Dalárda elnökét. Az agilis férfiú 10 éven keresztül lankadatlan szorgalommal, fáradságot nem ismerve vezette a Dalárda ügyeit. A Lippai Dalárda a Japán-kávéházban nagyszabású bankettet rendezett, amelyen Lippa egész társadalma ünnepelte a dalárda közszereplésében álló elnökét. A bankett alkalmával több felkészített hangzott el, melyekre Nägele Antal meglehetősen válaszolt.

Megszabadul anyagi gondjaitól, ha

Fortuna sorsjegyet vesz

100.— lei

— A Gloria-CFR és Vointa között lefolyt mai mérkőzés eredménye 3:0, félidő 2:0. Góllövők: Bali, Muntean, Marianut. Bíró pedig Macian volt. A bajnoki mérkőzésen a Glória nehezen, de teljesen megérdemelt módon győzött.

Intenzív munka Intenzív táplálkozást igényel. Az Ovomaltine koncentráltan tartalmazza az energia forrásul szolgáló tápanyagokat. Minden dolgozó ember reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t használjon.

Javában áll a rablóvilág a regáti országúton

Három autobuszt és egy taxit fosztottak ki a rablók Bucuresti és Giurgiu között — A híres „Danubiana” cukorgyár egyik mérnökétől hivatalos pénzt raboltak el az utonállók

Az Aradi Közlöny már több ízben beszámolt azokról a vakmerő módon elkövetett rablótámadásokról, amelyek nap-nap után megismétlődnek a Regátban. A rablóbandák már amilyen elszaporodtak, hogy a közbiztonság a regáti országúton teljesen ismeretlen fogalomná vált. A megrémült lakosság már egyáltalán nem mer az országúton közlekedni, mert még csak nagyon ritkán történt meg, hogy valaki is elkerülte volna az országúti rablóbandákkal a nem éppen kellemesnek mondható ismeretséget.

A legújabbban érkezett jelentések szerint a tegnapi napon újabb rablótámadás történt a Bucuresti—Giurgiu közötti országúton, közvetlenül Remus község határában. Több állig

— Filmre illő ügyességgel próbáltak kirabolni Bécsben egy dohánytőzsdét. Bécsből jelentik: Filmre illő tempóban kísérelték meg tegnap Bécsben, a második kerületben egy dohánytőzsdé kirablását, egy fiatalember abban a pillanatban, mikor a dohánytőzsdé néptelen volt, rárontott a tulajdonosnőre és már éppen eljutott a pénzkasszáig, amikor benyitottak a boltba. Erre a fiatalember kimenekült és beugrott az ut szélén gazdátlanul álló autóbába. Az autóval örült iramban menekült és közben egy mellékúccban egy targoncával összeütközött. Az autó is megsérült, csődület támadt és a rohanó autó soffőrtjét a rendőr letartóztatta. Akkor még nem tudta a rendőr, hogy autótolvajt és rablót fogott a soffőrtben, de ez a rendőrségen hamarosan kiderült.

— Váltóhamisítás miatt letartóztatták a volt finn belügyminisztert. Helsinkiből jelentik: Ithohen ügyvédet, volt belügyminisztert ma hatalmas összegre menő váltóhamisítás miatt letartóztatták. Az eset feltűnést keltett, mert Ithobent dúsgazdag embernek tartották.

— Családi tragédia. Kunszentmiklósról jelentik: Kosár János susódi gazdálkodó a tegnapi napon összeveszett feleségével, akit a veszekedés hevében zsebkésével többször összeszurkált. Az asszony az esetről jelentést tett a csendőrségen, ahol azonnal megindították a vizsgálatot, azonban a gazdálkodót nem találták meg lakásán. A rejtély végre a mai napon megoldást nyert, amennyiben a gazdálkodót a község határában egy fára felakasztva holtan találták. Tettét valószínűleg a törvénytől való félelmében követte el.

— Lelőtte apját egy 19 éves gazdaleány. Kaposvárról jelentik: Borzalmas gyilkosság történt tegnap este a Kaposvár közelében lévő Visz-pusztán. Kurucz György gazdálkodó három revolverlövessel agyonlőtte apját. A borzalmas gyilkosságot heves veszekedés előzte meg. Egy családi ügyből kifolyólag az apa kérdőre vonta fiát, amiből azután szóváltás támadt és a veszekedés hevében a 19 éves fiú revolvért rántott és apját lelőtte. A fiatal gyilkos kegyetlen tettének elkövetése után emelkedett.

— Dr. Lakatos badeni szanatóriuma Wien mellett. Egész évben teljes fizemben, 120 szoba, folyó hideg és meleg vízzel, összes komforttal. Apartementek fürdőszobával. Nagy kerti terraszok. Összes diéták. Külön szivostály dr. Singer Richard egyetemi magántanár (Prof. Wenkebach volt első asszisztense) vezetése alatt. Kénes fürdők a házban. Ótórás tea a grillroomban, tánc, színház és egyéb szórakozások. Mérsékelt egységárak úgy a pensio, mint a kezelésekre vonatkozóan.

Anyák, gondoljatok gyermekeitek jövőjére, vegyetek

Fortuna sorsjegyet

100.— lei

Lányok, férjhez mentek, ha

Fortuna sorsjegyet vásároltok

100.— lei

— Hóvihar dühöng Wladivosztk környékén. Mukdenből jelentik: Wladivosztk környékén óriási hóvihar dühöng és a borzalmas hidegnek eddig rengeteg halottja és sebesültje van.

— Gaál Mózes állapota súlyos. Budapestről jelentik: Gaál Mózes, az ismert íjűságit író szombaton este súlyos állapotban kórházba szállították. A kiváló író szombat este heves szívgörcsöket kapott és állapota annyira válságosra fordult, hogy azonnal kórházba kellett szállítani. Gaál Mózes állandóan eszméletnél van, emek dacára állapota rendkívül válságos.

— Megfulladt egy lenyelt légy miatt. Szegedről jelentik: Varga Erzsébet olaszországi származású asszony Szegedről Gyomára akart utazni rokonai látogatására, a szolnoki állomáson egy rútnaszörppel együtt, egy legyet is lenyelt, amittől fuldokolni kezdett és még az állomáson meghalt.

— Megölték örüket a szökött katonák. Craiovából jelentik: Az itteni katonai fogdából az elmúlt éjszaka négy katona, névszerint Balan Vasile káplár, Florescu, Marinescu és Manu közkatonák megszöktek. A négy szökött katona lefegyverezte a közelben szolgálatot teljesítő Patru Constantin őrvezetőt, akinek száját betömtek, majd az egyik cellába vitték és a priccs alatt helyezték el. Mire rátaláltak az őrré, az megfulladt. Balant, Florescut és Marinescut szökés közben letartóztatják és erős fedezet mellett visszaszállították a katonai fogdába.

— Hirtelen halál az uccán. Tegnap délután a Mikes Kelemen-uccában egy jól öltözött férfi hirtelen rosszul lett. Mire a járókelők segítségére siettek, a szerencsétlen ember már meghalt. A rendőrség értesítésére hatóságos orvos jelent meg a helyszínen, aki azonban már csak a beállott hálalt konstatacióra. A holttest agnoszkálásánál megállapításra került, hogy Lakatos József 50 éves kereskedő, akinek dolga akadt a Mikes Kelemen-uccában, utközben szívrohamot kapott és meghalt. A holttest ruhájában találtak ingóságokat az aradi államrendőrség áttette az ügyészséghez és a halál megállapított körülményére való tekintettel kérte a boncolás mellőzését.

A temesvári Bega-híd öngyilkos-jelöltje Kohlmann Anna 17 éves leány

Az életmentő aradi úju visszautazott Temesvárra.

A temesvári Bega-híd közelében történt izgalmas életmentés még ma is szóbeszéd tárgyát képezi Temesváron. Amint megírtuk, Filip Radu, az aradi Asifa-gyár delegált igazgatójának: Schapira Hermannnak nevelt fia, aki a temesvári műegyetemen végei tanulmányait, öméláldozó bátorsággal sietett a pusztulás előtt álló 17 éves leány megmentésére. Filip Radu véletlenül járt a Begaparton és amikor látta az öngyilkosságot, minden gondolkodás nélkül a szerencsétlen teremtés után vetette magát. Az életmentés sikerült, mert a fiatal ember az öngyilkosjelöltet nagy küzdelem árán kivonszolta a partra. Közben értesítették a mentőket. Ugy a boric azott diák, mint a fiatal leány ideiglenesen a Bega-szanatóriumban kaptak elhelyezést. Filip Radu telefonon értesítette Schapira igazgatót a történésekről, aki még este átutazott Temesvárra és nevelt fiát magával hozta Aradra, aki ma délután ismét elhagyta a szülői házat és visszautazott Temesvárra.

Az elszánt életmentőnek a kedvezően előjárás dacára semmi baja nem történt, az öngyilkosjelöltől viszont a temesvári Bega-szanatóriumban megállapították, hogy Kohlmann Anna 17 éves besenyetlepi leány. Egyelőre nincsen olyan idegállapotban, hogy a rendőrség kihallgathatta volna, de egészen bizonyosra vesszük, hogy Kohlmann Anna szerelmi bántában követte el tettet. A megviselt idegzetű leány hozzátartozóit értesítették az öngyilkosságról és szülei a mai napon megjelentek a Bega-szanatóriumban, hogy a tragikus sorsu teremtést lakásukra szállítsák.

Színház — Irodalom — Művészet

Az aradi kardalosnő 800 leje

Incidens, amely a polgármesteri hivatalban kezdődik, a színházi irodában folytatódik és békés elintézését nyer

Az aradi városházán ma érdekes esetről beszéltek, amelynek középpontjában Voiticean János, a rokonszenves polgármesteri titkár áll, akit Lulai Cornel dr. polgármester nemrégiben bízott meg azzal, hogy a színház anyagi ügyeit vezesse. A meg lehetőségen kellemetlen eset a színházi megbizatással kapcsolatosan robbant ki a színházi irodában, majd hullámai egészen a városházáig csaptak.

Néhány nappal ezelőtt egy kardalosnő, aki már kilépett a színházról, megjelent Voiticeanunál és azt követelte, hogy a polgármesteri titkár fizesse ki 800 lejes gázsijárulékát. A titkár közölte, hogy nem tehet eleget a követelésnek, miután a színház bevételei oly kicsinyek, hogy a működő tagokat sem tudják fizetni. A kardalosnő fenyegetőzése közepette eltávozott és néhány óra múlva megjelent a volt görli udvarlója, aki hangos botrányt produkált. Az udvarló kijelentette, hogy a leány elpanaszolta neki, miszerint a titkár csak megfelelő ellenszolgáltatás ellenében mutatkozott hajlandónak a hátralék kiizetésére és ezzel kapcsolatosan feljelentéssel fenyegette meg Voiticeant, aki energikus hangon utasította vissza az alaptalan vádat. Az eset folytatása a színházi irodában történt, ahol kellemetlen incidens játszódott le az udvarló és az iroda egyik tisztviselője között.

Az eset nyomán Voiticean János jelentést tett Lulai dr. polgármesternek és bejelentette, lemond a színházi megbizatásról, miután el akar kerülni minden hasonló gyanúsítást. A polgármester nem fogadta el a lemondást és utasította a titkárt, folytassa továbbra is működését. Hozzá tartozik még az esethez, hogy az udvarló visszavonta állításait és bocsanatot kért a megrágalmozott polgármesteri titkártól, aki ennek ellenében lemondott ama szándékáról, hogy a bíróságnál keresen elégtételt a gyanúsításért.

„Vádirat” Szendrey Mihály ellen

Az aradi magyar színház igazgatója ellen jelentéktelen vádak miatt vizsgálatot folytatott le a város — Mi történt a felmosatlan padlóval és a hiányzó villanykörtével — A szinzigazgató nyilatkozata

A város permanens-bizottságának mai ülésén Borneas Gyula dr. bizottsági tag jelentést tett arról a vizsgálatról, amelyet Szendrey Mihály szinzigazgató ellen saját kérésére levezetett. Az Aradi Közlöny amikéidején beszámolt arról, hogy a tanács egyik ülésén Pona Constantin városi kulturatanácsos különböző vádakkal illette a szinzigazgatót. Egyik vád sem volt komoly s ennek tulajdonítható, hogy maga a tanács nem vette figyelembe az egyes pontokat, amelyek szerint Szendrey Mihály szinzigazgató nem jelentette be idejében, hogy társulatával Temesvárra utazni, nem pótolta a színházban hiányzó villanygököket, nem terjesztette be a társulat tagjainak névsorát, valamint műsortervezetét. Utólag még azt is bevetették a „vádiratba”, hogy a nyári színház kifestése alkalmával a szinzigazgató nem mosatta fel a padlót és más ehhez hasonló kifogásokat emeltek. Szendrey Mihály azonban még ezeket a vádakokat sem hagyta magán száradni, hanem beadványt intézett a város vezetőségéhez, vizsgálatot kérve maga ellen. A permanens-bizottság Borneas dr.-t bízta meg a vizsgálat levezetésével és a bizottsági tag ma benyújtotta jelentését, amely szerint egyes vádak beigazolást nyertek. A permanens-bizottság elhatározta, hogy erről átiratban értesíti Szendrey Mihályt.

Az ügyben ma beszélgetést folytatunk a szinzigazgatóval, aki a következőket jelentette ki:

— A vizsgálat alkalmával minden komo-

lyabb vádpontra megielemtem. Irásbeli bizonyítékokat produkáltam arra nézve, hogy a társulatnak Temesvárra való elutazását idejében bejelentettem, ugyszintén betérjesztettem a társulat névsorát, valamint a színház programját. Ha kisebb ismertetéseknél mulasztást is konstataált a vizsgálat, a mai időkben, amikor ilyen súlyos helyzetben van a színház, nem szabad ezt felróni a szinzigazgatónak. Mindenkor eleget igyekeztem tenni a várossal szemben fennálló kötelezettségemnek és ha valamiben mégis mulasztást követtem el — kizárólag jelentéktelen dolgokról lehet szó — nem rajtam mulott.

Eddig a szinzigazgató nyilatkozata, amihez kevés a hozzáfűznivaló. Az aradi színház ma — mint minden erdélyi színház — súlyos válsággal küzd, annyi bevételt sem tud produkálni, amennyi a rezi fedezésére szükséges és a városnak nem szabad a mindennapi kenyérért folyó harc közepette még inkább megnehezíteni a színház helyzetét, néhány hiányzó villanykörte, felmosatlan padolat, vagy pár bürokratikus formáság elmulasztása miatt. Ezek a hibák, ha ugyan azoknak nevezhetők, még nem szolgálhatnak alapot arra, hogy a város fekeletlistára helyezze a szinzigazgatót és „biñlajstromot” készítsen néhány jelentéktelen mulasztásról. Az a néhány ember, aki minden nélkülözésen keresztül, ernyedhetetlenül küzd ebben a városban a magyar kultúráért, támogatást és kiméletet érdemel, nem pedig üldözetest.

Dr. Somogyi Gyula ünneplése a Magyar Otthonban

A szezon utolsó irodalmi előadása.

Tegnap este meleg ünnepség folyt le a Magyar Otthonban. Somogyi Gyula dr. tartotta meg a szezon utolsó irodalmi előadását, ezúttal gróf Széchenyi Istvánról emlékezett meg. A nagy államférfi halálának évfordulója külön aktualitást is adott az emelkedett hangú irodalmi és történelmi ismertetésnek, melyet a természet zsufokásig megtöltő közönség nagy érdeklődéssel hallgatott végig. Az előadás befejezése után dr. Szuchy Pál, a közművelődési szakosztály alelnöke mondott szép szavakkal köszönetet az önzetlen munkásságért, melyet Somogyi Gyula dr. a magyar ifjuság nevelése és a nagyközönség tanulságos szórakoztatása érdekében előadássorozatával kifejtett. Majd az ifjusági tagozatok nevében Gelér János lépett elő és egyszerű, nemes szavakkal az ifjuság halálját tolmácsolta Somogyi Gyula dr.-nak. Ezekután mindkét tagozat nevében emlékül művészi kivételű ezüsttálat ábrázoló levélhymót nyújtott át a könyvekig meghatótt nyugalmazott igazgatónak. Somogyi Gyula dr. remegő hangon mondott köszönetet a váratlan ünneplésért és kijelentette, hogy szolgálata bármikor hajlandó a Magyar Pártnak, a szakosztálynak, a magyar kultúrának.

→ A magyarok könyvtára. A Magyar Párt felhívása élénk visszhangra talált városunk magyar lakossága körében és így a Magyar Otthonban alapítandó könyvtár napról-napra szebbnél-szebb tudományos és szépirodalmi művekkel gyarapszik. Könyvkereskedőink nemcsak jó állapotban levő használt, de új könyveket is 100-as kötetekben küldenek s egy-egy család 30—40 kötetes adománya mutatja, hogy a lakosság átértette a könyvtáralapítás célját és szükségességét. A könyvtár részére minden nyelvű művet, ha annak irodalmi értéke van, hátsánn fogadnak és a legkevesebb ményiségét is kívánságra egy közzendő elismervény ellenében a nemes adakozó lakásán is átveszik, hogy a könyveknek a Str. Romanu (Zrínyi-ú. 8. sz.) alá való szállítását megkönnyítsék.

Megegyezés a színházi zenészek és az igazgatóság között

Elszűnt a hetek óta húzódo konfliktus.

A sztrájkoló színházi zenészek régóta húzódo ügye befejezést nyert. A zenészek és a színházi direktorátus között ugyanis részleges megállapodás jött létre. Kedden délután ismét megjelentek a zenészek a munkaügyi inspektorátuson, ahol közölték, hogy sikerült Szendrey direktorral megegyezniük. Az igazgatóság hajlandó őket újra le szerződíteni, ha az operette-társulat ismét Aradon fog játszani. Temesvárra ugyanis nem tudja átvinni az itteni zenészeket, mert a város vezetősége ragaszkodik ahhoz, hogy a társulat az ottani városi zenészeket foglalkoztassa. Az aradi zenészek fizetéküket ezentul estenként fogják kapni, fejenkénti százötven lej összegben. Abban az esetben, ha több előadás van egy napon, ugy az első százötven lejjel, míg a következőket hevenőt-hetvenöt lejjel fizetik. A szerződést ma délután szövegezték meg és írták alá a munkaügyi felügyelőségen. — A régi adósságokról Szendrey direktor ugy nyilatkozott, hogy tekintettel arra, hogy a szezon deficitet mutat, egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy ezeket is ki tudja fizetni.

* Uj könyvek. Claude Anet: Ariane: (Egy orosz diáklány regénye.) Claude Anet nagyszerű regénye most kedves aktualitást nyert. Felművelő és diadalmasan járja be a világot és budapesti bemutatójával egyidejűleg megjelent a regény magyar fordításának negyedik kiadása a Pantheon Irodalmi Intézetnél Faludi Dezső műértő fordításában. A legfrissebb szenvedély regényei. Ezt az összefoglaló címet kapta Klubund, a Krétakör világhírű irójának legértékesebb négy regénye, amelyben négy nagy és érdekes emberi életet vetít élénk, sebés lendületű és messze perspektívákat nyújtó expresszív jelenetekben. Eredetileg 204 lej volt a regény ára, most egész vászonkötésben 89 lej bélyeg beküldése ellenében a kolozsvári Lepapa franco küldi.

* Az Uj Idők ünnepi számában Horozeg Ferenc mesteri regényének folytatásában gyönyörködhet az olvasó. Csahó Kálmán egy száz év, előtti keserűen igaz történetet írt meg megvesztegető írásművészettel. Komáromi János józsi, meleg elbeszéléséhez Falu Tamás írója csatlakozik. Ebben a számban veszi kezdetét Bonyi Adorján regénye. Az Uj Idők kiadóhivatala Budapest, VI. Andrássy-ut 16. bárkinék küld díjtalanul a mutatványszámot. Előzetes díj negyvedyre, 620 U.

Itélet Fenyves Károly aradi építész és a görög katolikus hitközség évek óta huzódó perében

Valorizációs per, amellyel már három város bírósága foglalkozott — Fenyves Károly műépítész megfelebbezte a tábla ítéletét

Három város bíróságát foglalkoztatta már az a valorizációs per, amelyben tegnap hozott határozatot a temesvári ítélőtábla. A per előzményei majdnem két évtizedre nyúlnak vissza, amidőn az aradi görög katolikus hitközség megbízta Fenyves Károly aradi műépítész, hogy a hitközség terein egy kéttornyú templomot, egy emeletes paplakot és a volt Weitzer János-ucca 7. szám alatt egy háromemeletes bérpalotát építsen föl, amelynek másik frontja a volt Deák Ferenc-uccában van. Miután a hitközségnek nem volt pénze a nagyarányú építkezéshez, olyan szerződést kötött a vállalkozó céggel, hogy az a maga költségén építi fel a négy épületet, amelyek közül a templomot és a paplakot nyomban átadja rendelkezésének, a bérpalota használati jogát azonban

az építkezési költségek fejében husz évig Fenyves Károly aradi építésznek illeti meg.

A hitközség a szerződésben biztosította magának azt a jogot, hogy tíz év múlva visszaváltsa a bérpalotát. A négy hatalmas épület költségei annakidején 680.000 koronára rúgtak, mivel azonban a cégnek csak 200.000 lej saját tőke állott rendelkezésére, a még hiányzó félmillió aranykoronát egy hollandi pénzintézetől vette kölcsön. Két év alatt fejeződött be az építkezés. A templom és a paplak a hitközség tulajdonába került, a bérpalotát ellenben Fenyves Károly saját kezelésében tartotta meg. Az első tíz év leteltével a hitközség élni óhajtott a szerződésben biztosított jogával és 1922. január elsején felmondta Fenyves Károly építési vállalkozónak a használati jogát, amelyet 62.000 lejjel szándékozott megváltani arra való hivatkozással, hogy az 1910-ben felvett hollandi kölcsönből csupán 124.000 korona nem volt törlesztve.

Az építész-cég vonakodott ezért a csekély megváltási árért átadni a hitközségnek a hatalmas bérpalotát. Arra hivatkozott, hogy a 62.000 lej egyáltalában nem felel meg 124.000 békebeli korona vásárlóerejének. Csak úgy volt hajlandó átadni a bérpalotát, ha a hitközség legalább 630.000 lejt fizet. A felek nem tudtak megegyezni és a lugosi görög katolikus püspöki hivatal, mint az aradi hitközség fölöttes hatósága, a püspökség székhelyén: *Lugoson pert indított Fenyves Károly építész ellen.* Az építész cég temesvári jogi képviselője illetékességi kifogással élt és arra hivatkozott, hogy az ügyet egyedül az aradi törvényszék bírálhatja el.

Évekig eltartott, míg az illetékesség kérdé-

sét sikerült tisztázni és végül is a búcsuresti-i semmitőszék *Fenyves Károly aradi műépítésznek adott igazat* és az aradi törvényszékhez utasította a per tárgyalását.

Az aradi törvényszék több tárgyalás után 168.000 lejben állapította meg a visszaváltás díját, amivel azonban az építész-cég nem elégedett meg és a temesvári ítélőtáblához folyamodott. A másodfoku bíróságon Fenyves Károly műépítész érdekeit *Ligeti Sámuel dr.* temesvári ügyvéd képviselte, aki a használati jog

Vágó Béla özvegye kiszenvedett

Az aradi származású uriaszonyt nem sikerült másodszor is megmenteni az élet számára — Édesapja, Weinberger Ferenc aradi ékszerész még veje haláláról sem értesült — Arván maradt a Vágó-házaspár leánya

Szorongva várta ma a budapesti rádióleadó híreit mindenki, aki ismerte Vágó Béla, a nemrég hirtelen elhunyt budapesti főrendező özvegyét és a félelem indokolt volt, mert meghozta a szomorú hírt, *a második öngyilkossági kísérlet következtében özv. Vágó Béláné meghalt, anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerte volna.*

Mai számunkban már részletesen megemlékeztünk a második öngyilkossági kísérlet lefolyásáról és kifejeztük azon aggodalmunkat, hogy a magával meghasonlott uriaszony menthetetlen az élet számára.

Özv. Vágó Béláné *aradi származású.* Édesapja a közszereletben élő aradi ékszerész, Weinberger Ferenc, aki súlyos betegen fekszik lakásán és még azt sem tudja, hogy veje, Vágó Béla sincs már az élők sorában.

Weinberger Mariska egy külföldi fürdőhelyen ismerkedett meg a már akkor híres budapesti főrendezővel, Vágó Bélával. Az ismeretség hamarosan mély szerelemmé fejlődött és pár hét leforgása alatt házassággal végződött. Vágó Bélának *Erzsébet* nevű leánya csak közelebb hozta a két finomlelkű embert egymáshoz, mert a tehetséges leányt, *aki 18 éves korában a budapesti Nemzeti Színházban frenetikus sikert aratott* mint Julia megszemélyesítője, mostohaanyja is rajongásig szerette.

A tragikus körülmények között elhunyt uriaszonyt már *gyermekkorában súlyos lelki megrázkódtatások érték*, mert édesanyja súlyos idegben szenvedett és ez a fájdalom vel példás és boldog házasságot élt, életében végighuzódott Vágóné egész életén. Férje, aki-

megváltásáért két millió lejt kért.

A temesvári ítélőtábla ma hirdette ki ítéletét, amely arra kötelezte Fenyves Károly aradi műépítész, hogy a hatalmas bérpalotát adja át a hitközségnek, amely viszont

630.000 lejt köteles megváltás fejében a cégnek fizetni.

Az ítélet indokolásul szolgál, hogy Fenyves Károly 1922-ben már ezzel az összeggel megelégedett volna. A megváltási árból azonban levonandók azok az összegek, amelyeket a cég időközben használati jog fejében felvett, úgy hogy végeredményben a másodfoku ítélet szerint az aradi görög katolikus hitközség 264 ezer lejért jutna a hatalmas bérpalota birtokába. Az érdekelt aradi építész-cég telefon utján szerzett tudomást az ítélőtábla döntéséről és úgy határozott, hogy a hosszú évek óta huzódó ügyet a búcsuresti-i semmitőszék elé viszi, minnek következtében ez a legmagasabb fórum fog jogerősen dönteni az aradi görög katolikus bérpalota sorsáról.

felejtetni tudta a gyermekszobából magával hozott lelki depressziót, a mindenki által szeretett Vágó Béla feleségére is jótékony hatással volt. Az asszony magának mondhatta azt az embert, akiért mindenki rajongott, aki csak egyszer beszélt vele. A szeretett férje hirtelen halálával Vágóné elveszettnek hitte egész életének értelmét és öngyilkosságot követett el. Akkor sikerült őt megmenteni az életnek és a budapesti hozzátartozóinak rábeszélésére *Aradra jött, hogy nagybeteg édesapját meglátogassa.* Vágóné ezen pár, Aradon töltött napján játszotta talán legtragikusabb szerepét, mert a lelkileg agyonhajtott asszonynak édesapja előtt a gondtalan, boldog, szerető feleséget kellett játszania, hogy édesapja a nagy csapásról tudomást ne szerezhesen.

Aradi rokonai és jóbarátai avval a biztos tudattal kísérték ki a Budapestre visszatérő uriaszonyt az állomásra, hogy az első megkísérelt öngyilkosság után az özvegy némiképpen megnyugodott, mert amint ő is mondta, új célkitűzései vannak, Vágó Bélának, a nagy Vágó Bélának gyermekét, Erzsikét vezetni azon az uton, amelynek végcélja az, hogy apjának nyomdokaiba juthasson.

Ugyátszik, erős akarata nem tudta legyőzni azt az irt, amely férjének elmulásával támadt és másodszor is szájához emelte a mérgező poharat.

SPORT KÖZLÖNY

Bástya (Szeged) — AMTE 1:0

Egyetlen gólját az első félidő végén szerezte meg a győztes magyarországi csapat.

Háromezer főnyi tömeg szemlélte végig ma délután a Gloria-pályán az AMTE—Bástya (Szeged) izgalmas mérkőzését. A játék nagy lendülettel indult és már az első félidőben többször került mindkét fél kapuja elé a labda. Már-már úgy látszott, hogy az első félidő eredménytelenül végződik, amikor Hernádi a Bástya részéről gólt lőtt ellenfele kapujába.

A mérkőzés nivós volt, mind a két csapat jó formát mutatott. A játék az AMTE-nak ment jobban. A munkás-együttes bebizonyította, hogy tud küzdeni: győzelmét is megérdemelte volna.

A győztes csapatban messze kimagaslott a védelem, Beneda brübbrozott a kapuban. Olyan bekkeltjesítményt mint Emmerlingét, Aradon nem láttunk Schmidt megértő partnere volt Emmerlingnek. A hálósor szorgalmasan rakkozott. Tóth érdemel dicséretet. A csatársor széteső játékot produkált, legjobbjá Havas.

Az AMTE védelme is feladata magaslatán állt. A hátvédek teljesítménye is minden dicséretet megérdemel. Csajka és Dobra egyformán kitűnő produkált.

Egy felsőmagyarországi tót milliómost választottak Chicagó polgármesterévé

Al Capone minden hatalma elbukott a népszerű Csermák Antallal szemben — Az új polgármester irgalmatlan irtó-hadjáratot hirdet a banditák korrupciója ellen

CHICAGOBÓL jelentik: Chicagóban tegnap ért véget a heves polgármesterválasztás, Chicago polgármesterévé a demokrata párt jelöltjét, Csermák Antalt választották meg 429.287 szavazattal, a republikánus párt jelöltjével, Chicago eddigi polgármesterével, William Thompsonnal szemben, aki csak 286.900 szavazatot kapott. Csermák Antal, az új polgármester tót nemzetiségű, de felsőmagyarországi származású ember. Expozéjában nagy tisztogatást ígért be és bejelentette, hogy 24 órán belül a volt polgármesteri hivatalban egy régi ember sem lesz található, mert órák alatt cseréli ki a régiakat újakkal. Kijelentését választói nagy lelkesedéssel vették tudomásul, mivel közismert volt az, hogy Thompson polgármester gyenge keze nem tudta megakadályozni a chicagói banditavilág burjánzását és elhatalmasodását, sőt magát Thompsonot a hírhedt aradi származású Al Capone nagy apparátussal támogatta a most lezajlott választáson. Csermák azonban 6000 gépjárműveres rendőrt összpontosított Al Capone és bandáinak esetleges támadása ellen és így a chicagói polgármesterválasztáson Felsőmagyarország legyőzte — Aradot?

A chicagói sajtó Csermák győzelmét annak tulajdonítja, hogy Chicagóban 400.000 oseh lakik, akik egyakarattal támogatták honfitársukat.

Habsburg Lipót főherceg leleplezi, hogy, miből élnek a többi Habsburgok

„Többen inséges helyzetbe kerültek és kénytelenek voltak dolgozni“ — Akinek jelenleg kisebb fűszerüzlete van — Akiknek jól megy és akiknek semmijük sincs Megdöbbentő valóságok, amik egykor a fantáziában sem élhettek

Bécsből jelentik: Az egyik előkelő belvárosi szálloda foyerjében egy választékos eleganciával öltözött fiatalember ül. Apja a világháború alatt az osztrák-magyar tüzérség főfelügyelője volt: **Lipót Szalvátor** főherceg. A fiatalember udvariasan feláll és könnyedén meghajolva, bemutatkozik:

— **Habsburg Lipót.**

Az egykori főherceg röviddel ezelőtt tért vissza Amerikából.

— Két izlen voltam Amerikában — meséli — 1927. januárjában és 1929-ben. Teljesen önálló akartam lenni, szakítani akartam a régi környezettel és elavult előítéletekkel. Sok mindenfélét átéltem, egyszer lent voltam, máskor fent, olykor üzleteket csináltam, aztán ide-oda utaztam, dolgoztam Hollywoodban mint filmszínész, megismerkedtem Charles Schwabbal, az acélkirállyal, Chaplinnel és másokkal, sőt még a bírósággal is dolgom akadt, Mária Terézia főhercegnő nyakéke miatt, ez az ügy azonban, amint ismeretes, 1930. végén felmentéssel és teljes rehabilitálásommal végződött. **Mindent összevéve, Amerika halálánul tetszett nekem,** azonban ha valaki 30 évnél idősebb korban kerül oda, úgy mindig idegen marad. Már öreg ahhoz, hogy teljesen beilleszkedjek az ottani viszonyokba. Ezt az esztendő arra használok fel, hogy minél többet legyek szüleimmel és testvéreimmel.

Vége a híres „családi apanáznak“

Családjának említése rátereli a szót a többi Habsburgok sorsára. Arra a kérdésre, hogy ezek hogyan élnek, Habsburg Lipót ezeket meséli:

— Talán nem ismeretes, hogy a háború kitörése óta a volt főhercegek fiatal generációja már nem kapta meg az ugynevezett császári családi alapból az évi 40.000 koronás apanázt. A fiatal főhercegek kizárólag katonai érdekeikre voltak utalva, úgy, hogy a monarchia összeomlásával a volt uralkodóház ezen tagjai, akik egyébként sem rendelkeztek jelentősebb magánvagyonnal, igen

inséges helyzetbe kerültek és kénytelenek voltak dolgozni.

— Így nemrégiben elhalálozott fivérem, **Rainer,** motorkerékpáros volt, részt vett számos versenyen és filmeket szállított mozikkba. **Antal** fivérem, aki mérnök és **Ferenc József** fivérem pilóták. Én magam üzletember vagyok. Apám, akinek nagy családot kell eltartania, anyámmal és fiatalabb testvéreimmel Barcelonában él és csak olykor jön Bécsbe, hogy ellenőrizze keveset, vagy semmitsem jövedelmező kicsiny megmaradt birtokainkat.

— Sokkal jobb helyzetben vannak azok az idősebb főhercegek, akik birtokaik konfiskációjából, amelyet főként Csehszlovákia és Jugoszlávia hajtottak végre nagy szigorral, tekintélyes összegeket kaptak. Így **Frigyes** főherceg, az osztrák-magyar hadsereg volt főparancsnoka, aki Csehszlovákiában és Jugoszláviában elvesztette birtokainak felét, még mindig a leggazdagabb az összes Habsburgok között, ugyszintén egyetlen fia, **Albrecht** főherceg, aki, mint ismeretes, szülei ellenére szerelmi házasságot kötött.

Uj adatok, amelyek nincsenek meg a góthai almanachban

— **Frigyes** fivére, **Károly István** főherceg galíciai birtokát három évig tartott konfiskáció után fiainak, **Leo** és **Albrecht** főhercegeknek ügyessége révén visszakapta és most velük együtt gazdálkodik. Ezzel szemben harmadik fia, **Vilmos,** Párisban telepedett le. A Habsburgok ez ága két királyi koronára aspirált. Az apa, **Károly István** Lengyelország, fia, **Vilmos** pedig Ukrajna trónjára pályázott. Amíg **Károly István,** **Leo** és **Albrecht** fiaival

Lengyelország oldalán állott, addig **Vilmos** nyíltan az ukránokkal rokonszenvezett és amikor a két nemzet közötti harcokban **Vilmos** mint az ukránok vezére lépett fel, **Károly István** fiát kitagadta.

— **Jenő** főherceg, **Frigyes** főherceg másik fivére, a német lovagrend egykori nagymestere és a tiroli front főparancsnoka, kicsiny magánjövendelméből az összeomlás óta Bazelben él.

— **Ferenc** József veje, **Ferenc Szalvátor,**

Mindig peches volt a „toszkánai ág“ . . .

— A Habsburg-ház toszkánai ága mindig peches volt. A legidősebbnek, **Wötling Lipót-nak** életútása ismeretes. **Jelenleg kicsiny fűszerüzlete van.** Nővére, **Lujza,** volt szász trónörökösné, aki **Toselli** olasz zongoraművésszel megszökött, most Brüsszelben tengődik. **József Ferdinánd** főherceg, aki a lucki vesereség után kegyvesztett lett, Salzburgban él, mint szerény nyugdíjas. Hasonlóképpen fivére, **Henrik Ferdinánd,** aki tehetséges festő és **Péter Ferdinánd.**

A permanens bizottság elfogadta az építkezési szabályrendeletet,

amely csökkenteni fogja az építkezési kedvet — Sok megszorítást tartalmaz a rendelet — A tanács áprilisi ülészekán tárgyalja le a rendeletet

A város permanens-bizottsága több mint egy heti tárgyalás után ma elfogadta az új építkezési szabályrendeletet, amely a városi tanács áprilisi ülészekán kerül tárgyalásra. Az új szabályrendelet, amely 43 írógépet oldalra terjed és összesen 212 pontból áll, a legapróbb részletekig szabályozza a jövőben történő építkezéseket, amelyeket városrendészeti szempontból alapos vizsgálatnak vetnek alá.

Meg kell állapítani mindennek előtt, hogy az új szabályrendelet túlságosan sok megszorítást tartalmaz, amely a mostani időkben még inkább csökkenti az építkezési kedvet. Bizonyos, hogy a szabályrendelet nem mára, vagy holnapra szól, hanem hosszú évekre, de az is bizonyos, hogy elő kell segíteni az építkezést és nem hátráltatni, különböző rendszabályokkal. A legfontosabb kérdés, ami jelen a tanácsnak kell változtatnia, az építkezési tervrajz kérdése, mert az építkezni akaró nem kötelezhető arra, hogy külön fizessen a tervrajzért és külön az építkezésért akkor, amikor azt egy vállalkozóval készíttetheti el és így nagyobb költségeket takarít meg. Törölni kell tehát azt a pontot, amely kimondja, hogy az, aki a tervrajzot elkészíti, nem végezheti az építési munkálatokat.

Kissé humoros intézkedése a szabályrendeletnek az a pont, amely kimondja, hogy

minden háromszobás, vagy annál nagyobb lakáshoz cselédszobát kell építeni.

Ezt talán mégsem volna szabad kötelezővé tenni. Az építészek és építőmesterek valamint a mérnökök és építészek közötti éles határvonalat is meg kell szüntetni, legalább is respektálni kell a szerzett jogokat. Nem volt helyes intézkedés az sem, hogy a belvárosnak számított első zónát egészen a **Variassy Lajos**-uccáig terjesztették ki, miután a legtöbb megszorítást ebben a zónában alkalmazták. Sok időnek kell még elteltie, míg tényleg belvárossá válik ez a nagy terület, amelyen csak kivételes esetben engedélyeznek földszintes házakat az új szabályrendelet szerint.

A szabályrendelet kimondja, hogy a templomok mellett legalább 15 méteres területet rezerválnak kert, vagy tér létesítésére. Ha ez

az elhunyt **Mária Valéria** férje, 1919-ben letette a hűség esküt az osztrák köztársaságra és azóta mint egyszerű osztrák állampolgár, gyermekeivel részben bécsi palotájában, részben walseei birtokán él. Legidősebb fia, **Hubert Szalvátor,** aki egyébként nem mondott le jogairól, jogtudományi doktor.

— A szerencsétlen **Károly** császár egyetlen fivére, **Miksa,** egy **Hohenlohe** hercegnőt vett el feleségül és így rokonságba került a gazdag **Mayr-Melnhof** családdal.

— **József** főherceg mint királyt fenség, **Budapest**en él. Ugyszintén fia, aki szász hercegnőt vett el feleségül. **József** főhercegek egész vagyonukat megtarthatták, kivéve a nagykiterjedésű **kisjenői** birtokot, mivel birtokaik Magyarországon voltak. Egyébként Magyarország monarchia, jegyzi meg mosolyogva Lipót és a határon túl az egyszerű Habsburg urból azonnal, ha nem is császári, de királyi fenség lesz.

— **Ferenc** **Ferdinánd** gyermekei, **Hohenberg** **Miksa** dr. és **Hohenberg** **Ernő** hercegek igen szűkös viszonyok között élnek, mivel a cseh kormány birtokaik javarészt elkobozta. Nővérük, **Zsófia,** egy cseh arisztokratához ment feleségül.

— Mint minden nagy és szétágazó családban, — fejezi be Lipót főherceg — vannak olyanok, akiknek jól megy a dolguk és vannak olyanok, kiknek nincsen semmijük. Rendszerint az utóbbiak vannak többségben és ez alól a Habsburg-család se kivétel.

a terület magános tulajdonát képezné, úgy kisajátítás alá kerül.

Semmi körülmények között nem tartható fenn a templom környékén lármás, vagy tisztátalan ipar

és ha ilyen vállalatot a múltban mégis engedélyeztek, úgy szintén kisajátítás alá kerül a terület és kilakoltatják az illető vállalatot. Szobrok, vagy középületek szomszédságában, illetve környékében csak olyan épületek emelhetők, amelyek nem rontják az összhangot.

A házakon az erkélyek három méternél magasabban építendők, vasból, betonzól, vagy kőből. *Faházak építése az egész város területén tilos s a meglévők három éven belül átépítendők.* Az ipari telepekre nézve különböző tűzbiztonsági szabályokat állít fel a város, amely kimondja, hogy az ilyen épület egyetlen pontjától sem eshet távolabb valamelyik lépcső 40 méternél.

A tanácsnak mindenestre alaposan meg kell tárgyalnia a szabályrendelet egyes pontjait és szem előtt kell tartania, hogy a város érdekei az építkezés elősegítését és nem akadályozását kívánják.

A meggyanusított egyetemi professzor

Nemoianu („alias Neumann“) nevű titkára követte el a **bucuresti-i egyetemi zsarolásokat**

Bucurestiből jelentik: Az a nagy feltűnést keltett egyetemi botrány, amelynek középpontjában **Peret** jogi professzor állott, szenzációs fordulattal közeledik a befejezéshez. A jogi fakultás dekanátusa a megtartott vizsgálat alkalmával megállapította, hogy a vesztegetési esetektől a professzor teljesen távol állott és azokat a titkára, **Nemoianu,** „alias Neumann“ követte el, aki a professzor nevével visszaélve, megszarolta a diákokat. Az egyetemi hallgatók rávallottak **Nemoianu**-ra, aki ellen **Peret** tanár most megtette a szükséges törvényes lépéseket.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Sulyos bonyodalmak az aradi Textilimport

Berger Ferenc, a cég beltagja váratlanul külföldre utazott — **fizetése képtelensége körül** Kiszegisztenciák sokat vesztek a fizetése képtelenségén — A cég bukásának első áldozata

Az aradi kereskedelmi életnek rövid ideig tartó látszólagos szélszélűje után ismét szomorú szenzációja akadt. Egyik közismert aradi textilkereskedő roppant össze és az összeroppanás több más kereskedelmi vállalkozás alapjait ingatta meg.

Nemrégiben történt, hogy Berger Ferenc aradi kereskedő, aki testvére Berger Mórnak, az Erber és Fleischmann-cég volt beltagjának, társas viszonyba lépett Eichner Vilmos kereskedővel, aki viszont Eichner Ákos szintén ismert aradi textilkereskedő testvéröccse. A két üzletember megalapította a Textilimport cég alatt működő kereskedelmi vállalkozást. A vállalat sehogy sem akart a prosperitás utjaira térni és így a cégfőnökök egyre gyakrabban és gyakrabban voltak kénytelenek váltókölsönöket felvenni, ami ugyan nem segített az üzleten, de pillanatnyilag kiségitte a vállalatot a jelen nehézségeiből. Ahogy a viszonyok szinte napról-napra rosszabbakká lettek, a váltók és az adósságok egyre nőttek és mintegy három hét-

tel ezelőtt kipattant a botrány: a Textilimport fizetése képtelenné lett.

A cég összeroppanása előtt történt, hogy Eichner Vilmos kilépett a vállalkozás kötelékéből, a hitelezőknek azonban arra sem volt alkalmuk, hogy a másik cégfőnökkel tárgyaljanak, mert Berger váratlanul külföldre távozott, ahonnan még a mai napig sem tért vissza.

Ez a lépés azután megriasztotta a hitelezőket és egyik lasi-i kötött-szövöttárugyár követeléseire erejéig csődöt kért a Textilimport cég ellen.

A fizetési zavarok közé került vállalat összeroppanása természetesen sulyosan érinti azokat a kiszegisztenciákat, nagyrésztben kiskereskedőket, akik készpénzkészleteiket váltók ellenében a Textilimportnál helyezték el kölcsönképpen. A hitelezők között olyanok is vannak, akik sok százezer lejt hiteleztek a tönkrement vállalatnak és most szintén anyagi nehézségek közé kerültek. A Textilimport cég bukásának első áldozata egyik jómódu hegyaljai kereskedő, aki nagyösszegű érdeklődése miatt fizetése képtelenséget jelentett be hitelezőinek.

Hatmillió lejes

új beruházásokat eszközölnék a curtici-határállomáson

A napokban vegyes bizottság szállt ki a curtici-határállomásra, hogy ott megfelelő épület emeléséről tárgyaljon, ahol az exportálandó állatok felülvizsgálását végezték. A bizottság tagjai: Ispravnic György aradi vasutigazgató, Zamfirescu Péter aradi vasúti felügyelő, Dima Emil, a bucaresti-i CFR vezérigazgatóság delegáltja, Stoica Vasul bucaresti-i vasutigazgató és Caragea János földművelésügyi miniszteri vezérfelügyelő voltak, akik beható megbeszélést folytattak Groza yu Theodor curtici-i állomásfőnökkel.

Megállapodás jött létre, hogy a vámhivatal új épületet kap, míg annak eddigi helyiségében állítják fel az ellenőrző irodát. Ezenkívül új épületet emelnek, amelyben megfelelő laboratóriumot és istállókat állítanak fel. A gyanús állatokat nem engedik tovább szállítani, hanem az itteni istállóban helyezik el megfigyelés végett. A földművelésügyi minisztériumnak erre a célra három millió lejt áll rendelkezésre és valószínű, hogy még ez év tavaszán megkezdik a szükséges építkezéseket.

= Nyilvános árlejtés aszfaltozásra. A város permanens bizottsága ma elhatározta, hogy nyilvános árlejtést ír ki a Batthyány-ucca aszfaltjárójának kijavítására. Előreláthatólag a Széchenyi-ucca és a Salacz-ucca közötti rész kijavítására kerül csak egyelőre sor.

Április 1-én

új előfizetést nyitottunk

az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujtsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

= Az aradi keramit-utak javítása. Ma tartották meg a város gazdasági hivatalában az árlejtést a keramit-utak kijavításának munkálataira. Két ajánlat futott be, a nagyváradai Bitumen és a Rossi és Pellegrini-cégé. Az árlejtési bizottság a nagyváradai ajánlatot találta olcsóbbnak és annak elfogadását ajánlja a permanens bizottságnak.

= Pályázat kereskedők segélyezésére. Az Aradi Kereskedelmi Testület ez idén is május 1-én dönt a néhai Szabó Albert, volt aradi üveggyárgyáros emlékeztérére létesített jótékony alapítvány kamatainak hovaforrásáról. Az alapítvány célja szerint, a kamatösszeget az erre rendelt bizottság első sorban segélyre szorult egy, vagy több aradi kereskedőnek, másodsorban esetleg kereskedelmi alkalmazottnak ítélteti oda. A segély iránti kérelmeket az Aradi Kereskedelmi Testület irodájában (Piata Avram Iancu 21. szám, első emelet) kell beadni április 20-ig. A döntést az egyesület a lapok útján fogja közölni. Domán Sándor elnök.

= Az újságárúsító kioszkok árlejtése. A közeli napokban kerül sor az újságárúsító kioszkok bérletére történő árlejtés kiírására. A mérnöki hivatal már elkészítette az erre vonatkozó javaslatot, amely szerint a pályázóknak kötelezniük kell magukat arra, hogy a mérnöki hivatal tervei szerint építsék fel a kioszkokat, amelyek vasvázal rendelkeznek és üvegből készülnek. A feltételek szerint a kioszkok elkészülése után azok nyomban városi tulajdonba mennek át.

= Tizenhétmillió fizetése képtelenség Brassóban. Brassóba jelentik: A Schull-Salamon Utóda nagy textilkereskedő-cég beszüntette fizetéseit. Passzívái 17 millió 800.000 lejt, aktívái a 13 millió lejt közelítik meg. A cég magánaton eddig 60 százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek, 7 százalékos kamattal, 18 hónap alatti kifizetésre. A meglepetést keltő inszolvenciában számos külföldi cég van érdekelve; belföldi bankok érdeklődése alig 8 millió lejt.

= Megválasztották a kisjenői Villamos Művek R. t. igazgatóságát. Az utonnan alakult, Kisjenői Villamos Művek R. t. részvényesek tegnapi közgyűlésükön választották meg az igazgatóságát, melynek tagjai lettek: dr. Ardelean Cornel, dr. Margóczy Géza, Negru Péter, Boariu Demeter, Schmidt Elek és Schöninger Soma. A község részéről az igazgatóságba delegálták: dr. Botisel János, Ispravnic György és Bragea Simon. Cenzorok Cristea Péter és Löwy Mihály lettek.

Ingyen utazhat Bucarestibe, aki feljeli a fekete-szeszeseket

A denúnciansok aranykora.

A fekete-szesz visszaéléseket felderítő parlamenti bizottság tegnap felhívást intézett az ország népéhez, amelyben felkérnek mindenkit, hogyha bármilyen szeszadó visszaélésről értesülne, azt azonnal közölje a parlamenti bizottsággal.

Ha valaki ebből a célból személyesen leutazik Bucarestibe, annak utazási és ellátási költségeit visszatérítik. Ha az illető teleleplezéséből, vagy bejelentéséből az államra haszon származik, akkor a törvényes rész természetesen a teleleplezőt illeti.

A parlamenti bizottság különben átiratot intézett a pénzügyminiszterhez, hogy valamennyi szeszadó visszaélésre vonatkozó aktát küldje át felülvizsgálat céljából a bizottsághoz.

= Maioreseu József dr. tárgyalásai Aradon. Maioreseu József dr., a Banca Victoria új vezérigazgatója, amint az Aradi Közlöny megírta, tegnap elfoglalta új pozícióját a régi aradi pénzügyintézet élén. Maioreseu dr., akit a kormányzósgon betöltött vezérigazgatói tisztsége is leköt, idejét úgy osztotta be, hogy a délelőtti Aradon tölti és a délutáni órákban megy át autóján Temesvárra. Az új vezérigazgató a mai napon kezdte meg személyes tárgyalásait Aradon a kormány s a Banca Nationala képviselőivel, mert hiszen amint ismeretes, április hó végén lejár a Banca Victoria eddig kapott moratóriuma, melynek újabb három esztendőre való meghosszabbításától függ ma már nemcsak az intézet, hanem a fuzió sikerének sorsa is. Maioreseu József dr. ezirányban folytatja tárgyalásait és van remény arra is, hogy a betétesek valamennyien hozzájárulnak az új moratóriumhoz, amely megadja az intézetnek a további életlehetőségeket.

= Mait Emil-cég fizetése képtelen. Mait Emil aradi férfitánc- és sportárkereskedő ma beadvánnyal fordult a törvényszékhez, amelyben bejelentette, hogy inszolvens lett. A kereskedő üzleti kámutatása szerint 1 millió 385.119 lejt aktívával szemben, 2 millió 91.316 lejt a passzívája. Mait Emil hatvan százalékos ajánl fel a hitelezők kiegyenlítésére. Hogy ezt a kvótát ki, vagy mi garantálná, az egyelőre bizonytalan. Az aradi törvényszék a román húsvéti ünnepek után fog érdemlegesen dönteni az inszolvencia ügyében.

= Az erdélyi és bánáti malomtulajdonosok kongresszusa Aradon. Az erdélyi és bánáti malomtulajdonosok folyó hó 13-án, román húsvét másodnapján, Aradon országos kongresszusra jönnek össze, hogy a gabonaértékesítési törvénnyel kapcsolatos dolgokat megbeszéljék. Ezen a kongresszuson fogják megválasztani azokat, akiket a létesítendő szindikátus vezetőségébe és a malomellenőrző hivatal tagjaiként javaslatba hoznak és megbeszélik a kontingentálással összefüggő vallomások és megállapítások körüli eljárásokat.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem és édesatyám

néhai Remlein Antal

temetésén részvételükkel, koszoru és virágküldéssel nagy fájdalomukat enyhítették, továbbá az aradi „Róm. Kath. Dalárdának” a gyászénekért és a „Szent Antal” énekkarnak a gyászmeze énekért hálás köszönetünket fejezzük ki.

Aradon, 1931. április hó 8-án.

Özv. Remlein Antalné és gyermekei.

Kormányintézkedést követel a biztosító-kartell árdrágításával szemben a Bánáti Gyár- iparosok Szövetsége

Temesvárról jelentik: A Bánáti Gyárosok Szövetsége tegnap Prochaska Ede elnöklése mellett ülést tartott, amelyen a kartellbe tömörült biztosító társaságok határozatával foglalkoztak. A Gyárosok Szövetsége ugyanis tudomást szerzett arról, hogy a biztosító társaságok a biztosítási díj 30-100 százalékos felemelését tervezik és ezt azzal indokolják, hogy ráfizetéssel dolgoznak.

Lendvay Jenő Kamarai és Szövetségi főtitkár kifejtette, hogy az újabb emelés az amugy is nehézségekkel küzdő bánáti ipart fantasztikus összeggel terhelné meg. Ezt csak úgy lehet megakadályozni, hogy a kartell egységével szemben a bánáti gyárosok is egységesen járjanak el. Erre az egységes eljárásra annál is inkább szükség van, mert így több esélyük van arra, hogy a tarifa emelést megakadályozzák.

Az egységes eljárásra azonban legalkalmasabb a gyárosok szövetsége, amelynek nemcsak az volna a feladata, hogy a biztosítási díjak fel-emelését megakadályozza, hanem szükségesnek látja, hogy a szövetség újabb országrészi tarifák létesítését is sürgesse, mert a külföldi példák is azt igazolják, hogy az osztályozásnál nagy szerepet játszik az egyes országrészek iparának fejlettsége. Indítványozta, hogy a biztosító társaságokkal való tárgyalások folytatására a Bánáti Gyárosok Szövetségét bízzák meg. Azután Glück József, a Román Textilipar igazgatója szólalt fel, aki a biztosítási díjak mérséklése mellett foglalt állást. Klein Viktor a Gyapjipar igazgatója elfogadja Lendvay indítványát és azt ajánlja, hogy a szövetségi tagok keretéből válasszanak bizottságot, amely lehetőleg szakemberekből álljon és ez a bizott-

ság tárgyaljon a biztosító társaságokkal. Urdisz M., a zombolyai Boha-téglagyár igazgatója a kartellbe tömörült biztosító társaságok eljárásával szemben sürgős kormányintézkedést követel. A legjobb megoldás az volna, ha a kormány lehetővé tenné az egyes külföldi biztosító társaságoknak, hogy Romániában is működhessenek. Ezáltal a biztosítási díjak csökkentése volna várható. Az ülés végül is előadta Lendvay főtitkár indítványát.

— A városligeti büffé bérlete. A városligeti büffé és vendéglő bérletére kiírt árlejtés ügyében döntött ma a város permanens bizottsága, amely a büffé bérlétét Hirsch Józsefnek, a vendéglőét Les Jánosnak adta bérbe, azzal a kikötéssel, hogy a mozielőadások alatt a vendéglőben nem játszhat zene.

A szerkesztésért ideiglenesen

SALGÓ HENRIK
felel.

SEMPERIT!

világmárka

Autógummi, kerékpárgummi, tenniszlabdák
elismerten kiváló minőségben.
Vezérképviselőt és bizományi ierakat:
Hirschmann, Arad, Str. Gheorghe Lazar 17
Helyi képviselő: **STEINER, Határ-ucca.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szócig hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak választékkal ellátott kérdéskérdésekre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUTAN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

HUSZONKET éves özvegy asszony vagyok, keresem uriambar támogató barságot. Levelet "Tavaszi" jellegre az Aradi Közlöny kiadója kérék. 1166

HÁZASSÁG.

COMEGJELÉNÉSÜ fiatalember vagyok; vagyonos és biztos jövővel rendelkezem. Ke eségül vennék jósaládból való leányt, aki házas, csalátlás és otthon szerető. Mozsanytól eltökéltek kölesönös szimpátia esetén. Leveleket Rudolt Mosse, Arad, után kérem. "Eletárs 334" jellegre, közvetítő és névön éve.ore nem váaszolok.

ALKALMAZÁS.

MINDONES főzőné felvétetik, v. Apoyonikörü. 16., földszint 2. 1163

PERFECT főzőné ajánlkozok vidékre is. Csak az Aradi Közlöny kiadóhivatala kéré. 1166

INTELLIGENS fiatal német leányt keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1157

LAKÁS.

KIADO egy háromszobás, parkettás modern lakás, v. Luther-tér 3. 1162

HAROMSZOBÁS, fürdőszobás lakást keresek a belvárosban. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

KIADO a volt Szabadság-ter közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztales Sándor-u.) 3. 800

KÉTSZOBÁ, konyhás 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-ter sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás 10terem kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VETEL ÉS ELADÁS.

KÜHNELTETOGEPEK ÉS MŰANYÁK rakétaira érkeztek. „Industria-Economia” r-t. Timisoara, Str. Bratianu 3. 1151

SELYEMPAPLAN és piimo, székek, gyönyörű Alt-Deutsch ebédlő, vítrinek, könyvszekrények, álló villanylámpák, tükrök, íróasztalok, Biedermayer szalon, Biedermayer divány, szoborállványok, márvány szobrok, ezüst evőszközök, előszobafalak, előszobaszekrény, zongorák, hegedők, garson hálók, komplett szobaberendezések, szalon és ebéd jóasztalok, fotelok, függönyök, török munkák, szekrények, 180-371 keleti perzsa, dísztárgyak stb. eladó. **SALGÓNÉ** bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Buziás gyógyfürdő (Román Néreim)

dáratlan szénsavas radioactív sós-vasas forrásvizekkel. — Biztos gyógythatás szervi, elhízásos érelmeszesedéses szív és vérkeringési zavaroknál Vesebál. vérszegénység, izomcsúz, hólyaghurut és kimerüléses idégesség esetén.

Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőések nyomán fellépett idegálak (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés ki-tűnő konvha. elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Ut modern uszoda naplényes stranddal.

FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 1-IG. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

Fürdőigazgatóság BUZIÁS, BÁNÁT. 190

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak!
Távíratcim: „HUNGARIOTEL”.

Ujonnal berendezett mőhelyemben **ruhafestést, vegytisztítást**
Hoszpodár, Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-ucca) 13.

Occasió!

Feltűnő olcsó árban kaphatók
török-munkák
Salgóné bizományi üzletében
Str. Horia 1. (Neuman-palota)

GARANTALOM A BIZTOS ÉS GYORS SIKERT

úgy az eladó, mint a vevőnek, ha 10 év óta fennálló bizományi üzletemhez fordul. Megrendelőim részére sürgősen keresek 12 személyes komplett ezüst evőszközt, ezüst tállakat és tállakat, antik ezüsttőket, perzsa ebéllőszőnyegeket és szolon terítőköt, Thonet székeket, márkás figurális porcellánokat, dísztárgyakat, Biedermayer vagy empir lámpát és írőasztalt stb. **Kivánatra háához megyek.** — **SALGÓNÉ** bizományi üzlete Arad, Strada Horia Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

Ebédő, hálósoba, konyhabutorok

legolcsóbban részletfizetéssel:

Mihaleczky asztalnál, v. Hal-tér 5., szerezhethők be.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

MACULATURA PAPIR 6 kilogramm csomagokban, rondkivül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

INGATLAN.

TIZ ÉS FÉL KATASZTRÁLIS HOLD SZANTOFOLD a Mosózy-telepi vámház mellett, eladó. Bővebbet volt Kórház-ucca 10. 1142

Belvárosban

2x4 szoba, elő-, fürdő, cseledszobás lakásból álló sarokház, áron alul, 520.000 Lel; azonkívül egy magánház 4 parkettás szoba, elő-, fürdő, cseledszobával, 450-51 telekkel, 100.000 Lel árvaszéki kölesönnel 460.000 Lelért sürgősen eladó. Bővebbet: K ss Lajos „Uranul” írójájában, Varosházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, I.

ÜZLETEK.

FÖTEREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzletelhviség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETHELVISEG a Szabadság-ter sar kánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező keimelető és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Automobilokat

legszebben, legrar-tósabban fényez **Ducoval**

Anton Szontágh.

Autó-kärpitosmunkát is vállal.
Str. Ghita Birta 42. (v. Kórház-ucca).
(Ghita Birta 42. helyett)